

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 | РАЗ НА ТИЖДЕНЬ | ONCE A WEEK | PRICE $1.00

РІК CXV | П'ЯТНИЦЯ, 29 ТРАВНЯ 2009 РОКУ | ЧИСЛО 22 | VOL. CXV | FRIDAY, MAY 29, 2009 | No. 22

УАКРада призначила 22,000 дол. на дослідження Голодомору

ВАШІНҐТОН. — Крайова управа Української Американської Координаційної Ради (УАКРади) ухвалила дотацію у сумі 22 тис. дол. на підтримку нових наукових досліджень про Голодомор, зокрема на спонзорування першого тому чотиритомника „Хроніка колективізації та Голодомору в Україні (1927-1933 роки)". Видання цієї хроніки у Києві здійснюють вчені Українського Наукового Інституту Гарвардського університету та Київського інституту критики. Том, що його спонзорувала УАКРада, вже вийшов у видавництві „Критика".

Учасники зустрічі (перший ряд): Ростислав Хомяк, Рома Шуган, д-р Григорій Грабович, Ігор Ґавдяк, Микола Галів, Уляна Процюк; (другий ряд): Олександер Процюк, проф. Олександер Мотиль, д-р Ігор Гайда, д-р Степан Захаркін, д-р Роман Процик, Андрій Ластовецький, Володимир Процик. *Фото: Олександер Непрель*

На зустрічі управи УАКРади з представниками видавництва 7 березня голова УАКРади Ігор Гавдяк пояснив, що ця громадська підтримка спрямована на вшанування пам'яті жертв Голодомору та на розвиток науки, щоб висвітлити факти української національної катастрофи для всього світу.

Він додав, що УАКРада також склала дотацію в сумі 2,000 дол. на англомовне видання „Sources for the Study of the Great Famine in Ukraine" („Джерела для вивчення Великого Голоду в Україні"), яке уклав д-р Геннадій Боряк, колишній керівник Державного комітету архівів України. Вступ написав відомий історик, проф. Марк фон Гаґен. Видавцем цього авторитетного видання є Фонд катедр українознавства.

„Підтримка УАКРади має забезпечити створення наукової бази, зокрема книжок про Голодомор, у яких буде представлена історія і наслідки цієї трагедії. Ця література буде корисна не лише нам сьогодні, але і майбутнім поколінням", – сказав Андрій Ластовецький, заступник голови УАКРади.

Хроніка, яку УАКРада допомагає видати, буде складатися із шести книг. Перший і четвертий (останній) том хроніки вийде у двох книгах з огляду на масив представлено-

(Закінчення на стор. 5)

Чаша УЕФА 2009 року – в Україні

СТАМБУЛ, Туреччина. – 20 травня на стадіоні „Шюкру Сарачоглу" відбулись фінальні змагання за Чашу УЕФА між командами „Шахтар" (Україна) і „Вердер" (Німеччина). Український клюб вперше і востаннє виграв Чашу УЕФА. Рахунок зустрічі – 2:1. Це був останній в історії футболу фінал Чаші УЕФА. Починаючи з наступного сезону, турнір буде перейменовано у Европейську ліґу УЕФА.

Вперше з часів СРСР донецька команда Мірчи Луческу змогла у непростій для себе грі обіграти німецький „Вердер" та принести Україні перший за 23 роки евротрофей.

Ударну силу нападу команди М. Луческу склали одразу п'ятеро бразильців, тоді для українців у стартовому складі знайшлося місце лише для воротаря Андрія П'ятова та центральних захисників Дмитра Чигринського та Олександра Кучера. Натомість переважну більшість бременської команди складали німці, але такі вже реалії українського футболу та політики наших провідних клюбів.

Команди почали гру на високих швидкостях. Лише на 10-ій хвилині німецька команда змогла „зачепитися" за м'яч, однак жодного загострення „Вердер" створити

Півзахисник „Шахтаря" Родрігез да Сильва Жадсон забиває переможний ґоль у ворота „Вердера". *Фото: УНІАН*

не міг. До першого ґолю обидві команди нічого суттєвого у нападі не показували, але на 25-ій хвилині бразильці таки змогли вивести Луїса Адріано до воріт і нападник легко обминув воротаря бременців – 1:0.

Після забитого ґолю А. П'ятов неприємно здивував усіх вболівальників донецької команди помилкою після потужного кар-

(Закінчення на стор. 20)

Дар Фундації „Спадщина" на цифрові записи архівів

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. — Фундація „Спадщина" 1-го Щадничого Федерального Банку виділила 5,000 дол. на підтримку проєкту цифрового запису архівів видань Українського Народного Союзу „Свободи" та „Українського Тижневика".

Юліян Е. Куляс, президент Фундації, у своєму листі до Роми Гадзевич, головного редактора „Свободи" та „Українського Тижневика", бажає успіху у завершенні цього важливого проєкту та підкреслює: „Я вірю, що цифрові записи архівів „Свободи та „Українського Тижневика" будуть дуже важливими для багатьох дослідників в Україні та наукових інституцій у США та Канаді".

Фундація„Спадщина" з осідком в Чикаґо підтримує значну кількість починів української громади й для цих заходів пожертвувала сотні тисяч долярів багатьом організаціям і проєктам, згідно з своєю ціллю – збереження української етнічної тотожности, духовности та громадської живучости.

У минулому Фундація підтримувала програму „Українського Тижневика" – газети-голосу українсько-американської громади США, висилання видання усім членам Конґресу США.

„Свобода" – найстарша україномовна газета у світі (заснована в 1893 році), і споріднене з нею видання – англомовний „Український Тижневик" (заснований в 1933 році) працюють над цифровими записами своїх архівів вже кілька років. Датки на цей проєкт вже отримано від Наукового Товариства ім. Шевченка (грудень 2007 року) і Федеральної кредитової спілки „Самопоміч" в Ню-Йорку (квітень 2008 року).

Обидві ці газети видає Український Народний Союз – найстарша і найсильніша українська допомогово-братська організація на Північно-американському континенті, історія якої віддзеркалює життя і працю всієї української еміґрації від самих її початків до сьогоднішнього дня. Власне з цього й випливає важливість занесення на цифрові записи матеріялів обох газет – від їхнього заснування донині.

Цифровий запис обидвох газет стане не тільки запорукою широкого доступу до минулих чисел „Свободи" і „Українського Тижневика", але й відкриє можливість професійних архівних дослі-

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Лібія будуватиме завод в Одесі

КИЇВ. – Україна та Лібія домовилися про постачання лібійської нафти та будівництво нафтопереробного заводу в Одеській області. Прем'єр-міністер України Юлія Тимошенко повідомила про це 26 травня на підсумковій спільній прес-конференції з прем'єр-міністром Лібії Аль-Багдаді Алі Аль-Махмуді. Потужність заводу становитиме 10 млн. тонн нафти на рік. Найближчим часом лібійські фахівці приїдуть в Україну, щоб здійснити економічні розрахунки. Українська сторона також домовилася з лібійською про експорт зерна до Лібії. Перспективним напрямом співпраці між обома країнами буде виробництво та постачання в Лібію та інші країни Африки українських літаків і співпраця у військово-технічній сфері. Прем'єр-міністер сподівається, що 20 липня в Україні під час проведення засідання українсько-лібійської економічної комісії буде підписано документи щодо 17 проєктів, які українська сторона передала лібійській стороні під час візити. *(УНІАН)*

Продовжиться виплата компенсацій

КИЇВ. – Уряд вирішив скерувати цього року 250 млн. грн. на виплату компенсацій вкладникам Ощадного банку, чиї заощадження, вкладені до 1992 року, знецінились. Раніше, у березні, Прем'єр-міністер Юлія Тимошенко обіцяла відновити виплату відшкодувань знецінених заощаджень лише після президентських виборів. Втім, саме їх наближенням опоненти прем'єра пояснюють обіцянку уряду почати вже цього року призупинену виплату компенсацій. Більшу частину виділених фондів Міністерство фінансів пропонує виплатити спадкоємцям померлих вкладників. На ці виплати передбачено 157 млн. грн. – не більше 500 грн. за кожного померлого в останні три роки власника ощадної книжки, при тому, що виплати живим вкладникам становлять до 1,000 грн. 60 млн. грн. уряд обіцяє виплатити тим вкладникам, які потрапили до реєстру минулого року, але не встигли отримати компенсацію. Торік компенсацію одержала тільки половина з майже 13 млн. вкладників, що звернулися з заявами. Якщо уряд зможе виплатити заплановані на цей рік 250 млн. грн., то, за підрахунками фахівців із президентського секретаріяту, це лише на 270 тис. осіб зменшить чергу, у якій чекають на компенсацію 6 млн. осіб. (*Бі-Бі-Сі)*

Було оголошено розшук Головного санітарного лікаря

КИЇВ. – 20 травня було оголошено в розшук колишнього першого заступника міністра охорони здоров'я, Головного державного санітарного лікаря Миколу Проданчука. Генеральна прокуратура проводить розслідування у кримінальній справі за звинуваченням його у перевищенні службових повноважень, зокрема у наданні дозволу на ввезення без реєстрації вакцини для профілактики кору та краснухи індійського виробництва. Унаслідок проведення вакцинації у травні 2008 року помер старшокласник з Краматорська Антон Тищенко. У зв'язку з тим, що місце перебування звинуваченого було невідоме, 21 травня постановою Печерського районного суду Києва дано дозвіл на його затримання та доставлення до суду для вирішення питання щодо зміни запобіжного заходу. 27 травня М. Проданчук був виявлений у одній з київських лікарень. *(УНІАН)*

Д. Фірташ хоче 3 млрд. дол.

КИЇВ. – Посередницька компанія „РосУкрЕнерго" 22 травня заявила про суму своїх грошових вимог до „Нафтогазу" в рамках процесу в стокгольмському арбітражі. Швайцарське спільне підприємство Дмитра Фірташа та „Газпрому" вимагає від „Нафтогазу" 2.88 млрд. дол. Це – досить велика сума навіть в маштабах „Нафтогазу". Для прикладу, розрахункова вартість послуг з транзиту у цьому році всього російського газу через Україну складає 2.35 млрд. дол. У прес-службі компанії „Нафтогаз" не стали коментувати цю інформацію, оскільки будь-яка публічна позиція може нашкодити компанії в стокгольмському арбітражі. *(„Українська правда")*

Жалоба за прочанами

ЛЬВІВ. – У Львівській області оголошено жалобу за жертвами автомобільної катастрофи, що сталася 24 травня неподалік Львова. О 7-ій год. ранку на об'їзній дорозі вантажівка з турецькою реєстрацією виїхала на зустрічну смугу руху і врізалася в автобус „Богдан", в якому 24 пасажири з Старого Села Пустомитівського району їхали на прощу до Крехівського монастиря. Семеро осіб загинуло на місці аварії, а 17 госпіталізували. Кілька з них перебувають у важкому стані, в тому числі й водій вантажівки. Міліція припускає, що водій вантажівки заснув за кермом і виїхав на зустрічну смугу. Слідство триває. (*БІ-Бі-СІ)*

Завдяки Евро-2012 з'явиться новий район

ЛЬВІВ. – Разом із будівництвом стадіону до фінальної частини Чемпіонату Европи з футболу 2012 року у Львові розпочали формувати новий район, територія якого становитиме близько 300 гектарів. Про це повідомив 26 травня міський голова Андрій Садовий. Йдеться про перспективу розвантаження центральної частини міста, де розташовано багато адміністративних органів. „Міська і обласна влада, правосуддя, правоохоронні структури та інші переїдуть в новий мікрорайон. Це буде діловий центр. Плянується також будівництво великого житлового масиву. Такий підхід поліпшить умови проживання для всіх мешканців Львова", – підсумував А. Садовий. (*Укрінформ)*

Відеозаписів інциденту за участю Юрія Луценка не існує

КИЇВ. – Відеозаписів інциденту за участю міністра внутрішніх справ України Юрія Луценка на летовищі Франкфурта-на-Майні не існує, сказано 26 травня в ухвалі земельного суду Берліну, який розглядав позов сина міністра Олександра Луценка проти німецької газети „Більд". Текст ухвали розміщено на сайті „Народної самооборони". У примітці судового рішення зазначається: „Було доведено, що на відповідній ділянці летовища відеозаписи не велися. На цій ділянці існують лише камери безпеки, які встановлено біля дверей пожежного виходу та які ведуть запис лише тоді, коли ці двері використовуються". О. Луценко просив суд зобов'язати „Більд" спростувати інформацію про те, що тест, проведений поліцейськими, показав вміст алкоголю у його крові. Згідно з розміщеними на сайті документами, суд задовольнив скаргу О. Луценка і зобов'язав відповідача опублікувати спростування. Водночас Тобіас Фреліх – речник німецького видавництва, яке є власником газети, заявив, що у газеті „Більд" не бачили рішення берлінського суду у справі О. Луценка. *(Укрінформ)*

Війна між Юрієм Єхануровим і Юлією Тимошенко

КИЇВ. – „Юрію Івановичу, щиро бажаю вам успіхів! Юлія Тимошенко", – таку записку Юрій Єхануров знайшов на своєму столі у прем'єрському кабінеті 23 вересня 2005 року. Побажання успіхів від ображеного відставкою прем'єра читалося скоріше як попередження про нелегку долю, яка чекає її наступника у майбутньому.

Холодна війна між Ю. Тимошенко і Ю. Єхануровим розпочалася набагато раніше. Першим на її стежку влітку 2004 року вийшов Ю. Єхануров, коли після Помаранчевої революції відмовляв Віктора Ющенка від призначення Ю. Тимошенко прем'єром.

Вже на початку 2006 року Ю. Тимошенко отримала можливість помститися Ю. Єханурову. Під час газової війни взимку того року Бльок Юлії Тимошенко (БЮТ) на чолі з нею звинувачував Ю. Єханурова у корупційних домовленостях з „РосУкрЕнерго" і навіть у державній зраді. Тоді бій програв Ю. Єхануров – голосами БЮТ його відправили у відставку.

У 2007 році, після позачергових парляментських виборів, доля надала противникам ще один шанс обмінятися ударами. Коли переможці перегонів – БЮТ і „Наша Україна-Народна самооборона" почали домовлятися про коаліцію, Ю. Єхануров відмовлявся підписувати „шлюбний контракт", протестуючи проти призначення Ю. Тимошенко прем'єром.

При цьому Ю. Єхануров щедро обдаровував Ю. Тимошенко епітетами, називаючи її „популісткою" і „націонал-комуністкою". Йти в уряд Ю. Тимошенко Ю. Єхануров також відмовлявся, заявляючи, що працюватиме в парляментському комітеті з питань освіти. Проте вже за кілька днів Ю. Єхануров несподівано зробив Ю. Тимошенко надзвичайний подарунок. Під час голосування руками у залі Верховної Ради за призначення Ю. Тимошенко саме голос її одвічного ворога став вирішальним.

Інтриґа тривала кілька днів – коаліція збирала голоси по крихті, кожен з них був на вагу золота. Пізніше Ю. Єхануров зізнався, що здався і проголосував за Ю. Тимошенко під тиском В. Ющенка.

У нагороду за слухняність Ю. Єхануров отримав посаду міністра оборони в уряді Ю. Тимошенко.

Під час представлення Ю. Єханурова у Верховній Раді Ю. Тимошенко стримано, проте все ж нагородила свого рятувальника кількома позитивними характеристиками. Вона сказала:

„Це досвідчена людина... Він стоїть на засадах розвитку підприємництва, має величезну кількість законопроєктів, які, на жаль, не були здійснені. Але я переконана, що на цей раз вони можуть бути прийняті".

Перемир'я між Ю. Тимошенко і Ю. Єхануровим тривало недовго. Ю. Єхануров почав змагання за гроші для Міністерства оборони і публічно скаржився, що фондів не вистачає навіть на харчі для вояків.

20 травня кульмінацією війни стали відкриті бойові дії на засіданні Кабінету міністрів. Звинувачення міністра у корупції Ю. Тимошенко „приправила" нечуваною емоційністю – у ході суперечки грюкнула кулаком по столу. Після цього прем'єр надіслала емоційного листа до Президента, в якому вимагала негайно звільнити Ю. Єханурова через факти корупції у Міністерстві оборони. „Сподіваючись на підтримку, висловлюю надію, що ваші практичні кроки стануть реальним свідченням прагнення Президента України до подолання такого ганебного явища, як корупція", – сказано у листі.

Міністер оборони України Ю. Єхануров заявив, що подасть позов до суду, якщо на його вимогу Прем'єр-міністер не вибачиться, а голова Головного контрольно-ревізійного управління Микола Сивульський не піде у відставку в зв'язку із звинуваченнями на адресу військового відомства в корупції та зловживаннях. Міністер оборони повідомив, що надіслав на ім'я Ю. Тимошенко відповідного відкритого листа.

Президент України В. Ющенко заявив, що не має наміру вносити до Верховної Ради подання про звільнення міністра оборони Ю. Єханурова.

„Це політика знищення ефективної влади, це інтриґи, які потрібні для виборів. Очевидно, стоїть завдання отримати уряд порожніх крісел, коли всі – виконуючі обов'язки, і є одне сольо", – заявив Президент.

Президент назвав Ю. Єханурова принциповою людиною, яка не грає в політичні ігри. „Більше двох років Ю. Єхануров віддано працює на українську армію, оборонне відомство, як може в цих обставин, підтримує українського вояка", – сказав Президент. *(„Українська правда", „Кореспондент")*

22 травня на Тарасовій горі

КАНІВ, Черкаська область. – У Шевченківському Національному заповіднику, на Чернечій горі, 22 травня відбулося відзначення річниці перепоховання Тараса Шевченка в Україні. Новітня історія Чернечої гори розпочалася саме 22 травня 1861 року, коли українська земля навіки прийняла у своє лоно тіло співця свободи і гуманізму, пророка національного відродження, геніяльного поета і художника Т. Шевченка. Відразу ж перейменована канівцями на Тарасову гору, ця вершина стала одним із національних центрів єднання українців навколо ідеї створення Української Соборної Держави. Цього року у відзначенні пам'ятної дати узяв участь Президент України Віктор Ющенко. Вміщуємо репортаж Олександра Вівчарика про урочистість на Тарасовій горі.

Відзначення дня перепоховання Тараса Шевченка стало традицією в Україні. *Фото: Олександер Вівчарик*

На могилі Тараса Шевченка Президент Віктор Ющенко говорив про необхідність єдности суспільства.

Не вперше мені випало йти за Президентом Віктором Ющенком в урочистій ході до Чернечої гори у Каневі. Та ще ніколи не бачив його таким зосередженим і суворим, як 22 травня цього року. Поруч із Президентом цього разу не було його дружини і дітей. Він не одягнув і вишиванки. Може, хотів цим підкреслити, що переходить до нового найбільш відповідального етапу у своїй діяльності?

Стосовно заходів у день перепоховання Т. Шевченка в Україні, то склався вже відповідний ритуал. Спочатку Президент кладе квіти до Монумента слави у центрі Канева, потім молиться в Успенському соборі, а тоді пішки іде разом з усіма, хто бажає, до могили Т. Шевченка. Цього разу біля нього не було так багато людей, як зазвичай. Початок ходи чомусь перенесли на годину раніше, тож не всі встигли приїхати.

На могилі Т. Шевченка Президент говорив про нагальну необхідність єдности суспільства, закликав присутніх і всіх українців не забувати про свій український вибір.

Глава держави закликав українців на найближчих виборах засвідчити свою відданість українській ідеї. „Я дуже хотів би, щоб ви не забули свій український вибір", – сказав В. Ющенко.

Говорячи про значення традиційного сходження на Тарасову гору 22 травня В. Ющенко наголосив, що цією дорогою має пройти кожен українець. „Це важлива дорога для будь-якого покоління. Кожна людина, яка пройде цією дорогою чи в дитинстві, чи в юному віці, чи в похилому віці, назад уже повертається українцем", – переконаний Президент.

Потреба єдности сьогодні і справді нагальна, як ніколи. На жаль, за час президентства В. Ющенка Україна розділилася ще більше. І це не тільки його провина. Допомогли свої і сусідські „доброзичливці". Не виявив належної згуртованости народ, не дав відсічі провокаторам і відвертим ворогам.

Та почалося все-таки з верхів. От і цього разу не було на Чернечій горі прем'єр-міністра Юлії Тимошенко, яка поїхала до Казахстану на зустріч з Володимиром Путіним і Нурсултаном Назарбаєвим. Можливо, ця зустріч і справді є дуже важливою. Однак, пам'ятається, як зовсім недавно Ю. Тимошенко відмовилася зустрічатися з провідниками Европи і світу. Мовляв, удома роботи повно… У Казахстані ж їй пророкували майбутнє президентство. Звичайно, слухати таке приємніше, ніж дивитися в очі українцям біля могили Т. Шевченка. Адже ті очі вимагають єдности!

Не було в Каневі також відомих реґіоналів і комуністів. Зате були звичайні українці з Донбасу, Полтави, Вінниччини, Києва, Буковини, Галичини…

Усі пройшли пропам'ятною ходою. Бо прості українці свою єдність таки творять. Зокрема і біля могили Т. Шевченка. Тут було добре українській душі. Тут було щиро, тут було тепло від взаємозрозуміння і взаємопідтримки. Не дивно, що люди майже не розмовляли. Вони молилися, співали, мріяли, думали. Ніхто нікуди не спішив.

Президент України поклав квіти до пам'ятника на могилі Т. Шевченка, відвідав перший народний музей Кобзаря „Тарасова світлиця", поклав квіти до пам'ятного знака Героєві України Олексі Гірникові, який 21 січня 1978 року вчинив самоспалення біля могили Т. Шевченка на знак протесту проти русифікації України.

Представники усіх областей України 22 травня прийшли на Чернечу гору.

Дар Фундації „Спадщина"...

(Закінчення зі стор. 1)

джень. Цифрові записи архівів будуть придатними для університетів, бібліотек, наукових інституцій та інших зацікавлених наукових і освітніх центрів у світі.

Проєкт цифрового запису включає також видавані „Свободою" кожного року „Альманах УНС", дитячий журналу „Веселка", який виходив від 1954 до 1995 року, та книжкові видання „Українського Тижневика".

Щоб здійснити цей великий задум, який буде безцінним подарунком для дослідників і науковців, як і для української громади в цілому, потрібно значного фінансового зобов'язання, приблизно 70 тис. дол., на що не спроможні обиди газети, котрі видаються на незаробітковій засаді.

„Свобода" та „Український Тижневик" шукають додаткових спонзорів для здійснення згаданого проєкту — цифрового запису архівів обидвох газет.

Читачі можуть перевірити здійснення проєкту, виходячи на мережу: www.ukrweekly.com і www.svoboda-news.com.

День Львова – у піснях і пахощах кави

Олександер Вівчарик

ЛЬВІВ. – Про День перемоги над гітлерівською Німеччиною 9 травня у Львові нагадували державні прапори (адже це свято в Україні – державне) і мелодії часів Другої світової війни, які награвав неподалік ратуші якийсь добродій на сопілці. Напевне були і офіційні заходи. Але саме на 9 травня припав день Львова.

Місто Лева гарне саме по собі, та цього дня його прикрашали люди. Вони були не просто усміхнені, привітні, вони були – веселкові. На кожному кроці траплялися одягнені у народний стрій. Вони ідеально вписувалися у вузенькі вулички, прекрасно гармоніювали зі старовинними будівлями.

Складалося враження, що минуле накладалося на сучасність. Картину доповнювали ятки з різноманітними виробами народних майстрів, ремісники, які ліпили глечики, карбували древні монети, кували зброю, вирізували вироби з дерева. Були й такі, як жіночка, що тримає у квартирі свиню і виводить її на свята.

У центрі міста звели сцену, на якій виступа-

(Закінчення на стор. 13)

Кожен українець у душі – гончар.

АМЕРИКА І СВІТ

Америка відзначила День пам’яті

ВАШІНҐТОН. – У понеділок, 25 травня, США відзначили День пам’яті вояків, котрі віддали життя, служачи своїй країні. Президент Барак Обама поклав вінок на могилі Невідомого вояка на Арлінґтонському національному цвинтарі поблизу столиці. Тут поховано понад 300 тис. американців, починаючи від жертв Громадянської війни, що відбулася понад 150 років тому, і закінчуючи тими, хто недавно загинув в Іраку та Афганістані. Президент Б. Обама розпорядився, щоб квіти були також покладені до меморіялу Громадянської війни – пам’ятника у Вашінґтоні, відкритому на честь понад 200 тис. афроамериканців, котрі воювали на боці Півночі. (*„Голос Америки“*).

Північна Корея загрожує світові ракетами

СЕУЛ, Південна Корея. – 25 травня Корейська народно-демократична Республіка (КНДР) здійснила біля свого східнього узбережжя випробування ще двох ракет малого радіюсу дії. Одна з них належала до категорії „земля-повітря“, друга – до протикорабельних. Того ж дня КНДР провела підземні ядерні випробування, сила вибуху при цьому становила від 10 до 20 кілотонн. У зв’язку з цими небезпечними для всього людства діями, 25 травня в Ню-Йорку відбулося термінове засідання Ради Безпеки ООН, на якому КНДР було визнано порушником резолюції ч. 1718 Ради Безпеки, прийнятої у відповідь на перші ядерні випробування в Північній Кореї у 2006 році. Після того, як ООН застосувала щодо КНДР низку економічних санкцій, влада країни-порушника згодилася відновити переговори щодо ядерного роззброєння. Одначе, у квітні цього року КНДР оголосила про вихід з переговорів і про відновлення своєї ядерної програми. (*Радіо „Свобода“*)

Підтримка наміру закрити тюрму в Ґуантанамо

ВАШІНҐТОН. – 24 травня керівник Об’єднаного комітету начальників штабів США Майк Мален підтримав намір Президента Барака Обами закрити військову тюрму в Ґуантанамо на Кубі. М. Мален підкреслив, що ця тюрма „стала символом, заради якого зростають ради екстремістів і прихильників джигаду, котрі воюють проти нас“. Закриття тюрми в Ґуантанамо було одним з передвиборних пунктів програми Б. Обами, проте дотепер йому ще не вдалося виконати цю обіцянку. На початку травня цього року сенатори-демократи відмовилися виділити на цю ціль 80 млн. дол., мотивуючи своє рішення відсутністю конкретного пляну закриття тюрми. *(Радіо „Свобода“)*

Колін Павел – проти консерваторів

ВАШІНҐТОН. – Колишній Державний секретар США Колін Павел виступив з гострою критикою на адресу консервативного крила Республіканської партії, проте водночас підкреслив, що залишається переконаним республіканцем, і закликав однопартійців не іґнорувати думки та погляди поміркованих членів партії. Відповідаючи на запитання кореспондента телеканалу Сі-Бі-Ес, К. Павел назвав колишнього віце-президента Діка Чейні і політичного коментатора Раша Лімбо. Обидва вони належать до консервативних кіл і вбачають в К. Павелові відступника. Р. Лімбо навіть відверто закликав колишнього Державного серкретаря добровільно вийти з Республіканської партії. К. Павел наголосив на тому, що Республіканська партія ніколи не змогла б стати провідною силою, якби в ній не було поміркованого політичного крила. (*Радіо „Свобода“*)

Закладено нову будівлю Посольства США

КИЇВ.– 21 травня в українській столиці розпочали будувати нове приміщення для Посольства США в Україні.

У церемонії закладання фундаменту будівлі взяв участь Посол США в Україні Віліям Тейлор. Це був його останній публічний захід перед від’їздом до Вашінґтону, оскільки дипломатична місія В. Тейлора в Україні завершилася. *(УНІАН)*

Під час церемонії закладання фундаменту нової будівлі посольства США в Україні (зліва): Надзвичайний і Повноважний посол США в Україні Віліям Тейлор, генеральний директор Генеральної дирекції з обслуговування чужоземних представництв Київської міської ради Павло Кривонос та представник Держдепартаменту США з питань будівництва закордонних представництв Біл Прайєр. Фото: УНІАН

Іран продовжує іґнорувати вимоги Заходу

ТЕГРАН, Іран. – 25 травня Президент Ірану Махмуд Ахмадінеджад заявив, що його країна надалі не проводитиме жодних переговорів з представниками інших країн щодо іранської ядерної програми. Переговори, підкреслив він, можливі тільки з найсильнішими країнами світу і тільки в питаннях, пов’язаних з ґльобальними проблемами. Іранський керівник також відкинув участь Ірану в ядерних переговорах за межами атомного аґентства ООН. Раніше провідні країни Заходу запропонували Іранові пакет ініціятив – взамін на припинення іранської програми збагачення урану, яка, швидше за все, має своєю метою продукування атомної зброї. М. Ахмадінеджад сказав, що готовий зустрітися з Президентом Бараком Обамою на черговій конференції ООН в Ню-Йорку – в тому випадку, якщо на виборах у червні іранці знову оберуть його керівником держави. (*„Голос Америки“*)

Савдійська Арабія називає свою ціну на нафту

ЕЛЬ–РІЯД, Савдійська Арабія. – Король цієї країни Абдулла заявив, що „справедлива“ ціна на нафту повинна складати від 75 до 80 дол. за барилку. Він також спрогнозував, що в найближчиому майбутньому вартість барилки нафти устійниться на вищому рівні в порівнянні з теперішнім показником, котрий становить близько 60 дол. за барилку. Ціна на нафту досягнула свого історичного максимуму в середині липня 2008 року, склавши 147 дол. за барилку. Одначе, ціни відтак почали різко падати у зв’язку з економічною кризою, і в грудні 2008 року нафта подешевшала до п’ятирічного мінімуму – 32 дол. за барилку. З початком 2009 року нафта знову стала дорожчати, піднявшись за останні чотири місяці більш ніж на 70 відс. Через зростання цін Організація країн-експортерів нафти на своєму засіданні 15 березня вирішила не зменшувати видобуток нафти для своїх членів. Єдиною країною, котра закликає до зменшення видобутку нафти і, відповідно, до її подорожчання, залишається Іран. *(Радіо „Свобода“)*

Терористи не заспокоюються

НЮ-ЙОРК. – 20 травня в Ню-Йорку були заарештовані четверо осіб, підозрюваних у підготуванні серії терористичних акцій на території США. Троє з них – громадяни США, четвертий – громадянин Гаїті. Здійснити їхні криваві пляни перешкодила та обставина, що п’ята залучена до справи особа виявилася інформатором Федерального бюра розслідувань. „Цей випадок недвозначно підтверджує, що терористична загроза в Ню-Йорку все ще є реальною. Треба пильно стежити за тими, хто хоче заподіяти нам шкоду“, – так прокоментував повідомлення про арешт нової групи зловмисників губернатор штату Ню-Йорк Дейвид Петерсон. *(„Lenta.RU – Rambler Media Group“)*

Нова програмна мова – перспективна

БОСТОН. – Два роки тому Масачусетський технологічний інститут винайшов нову програмну мову „Скреч“, яка знаходить все ширше зазстосування у світі. Вона покликана допомогти студентам і учням шкіл вчитися думати і творчо співпрацювати між собою, розвиваючи навики самовираження. Тепер програму „Скреч“ вже можна отримати безкоштовно з Інтернету. Програма настільки проста, що кожен може начитись працювати з нею. Вона базована на принципі бльоків, які поєднуються завдяки системі команд. Є можливість вибирати з понад 100 таких бльоків, крім цього є велика кількість візуальних елементів. *(„Голос Америки“)*

Грузинська опозиція має надію на Захід

ТБІЛІСІ, Ґрузія. – Події в цій країні відбуваються так швидко і з такою непередбаченістю, що політичні опоненти Президента Михайла Саакашвілі звернулися до західніх країн з закликом застосувати всі можливі способи, аби уникнути внутрішніх протистоянь, котрі небезпечно розхитують все життя Грузії. Автори звернення висловлюють протест проти знищення демократичних інституцій, порушення прав людини, проти корупції та переслідування іншодумців. 26 травня Грузія святкувала День незалежности, але на цей раз – без військової паради. Замість неї відбулася „цивільна парада“, організована опозицією. *(„Кореспондент“)*

Німці, можливо, вже не матимуть „Опеля“

БЕРЛІН. – Німецька газета „Більд“ повідомила у вівторок, 26 травня, що міністер економіки Карл-Теодор Ґуттенберґ не виключає можливости ліквідування автомобільного концерну „Опель“, щоб позбутися зайвих видатків. Німецький уряд вже розпочав переговори з потенційними покупцями „Опеля“. Найбільше цією компанією цікавляться австрійсько-канадська фірма „Маґна“ і американська інвестиційна компанія „Ріплвуд“ (*proUA.com*)

Такого граду ще не бачили

ПА-ДЕ КАЛЕ, Франція. – В ніч на вівторок, 26 травня, на півночі Франції лютували грози з небаченим дотепер градом, який досягав розмірів тенісного м’яча. Він легко пробивав дахи домів. Подібна ситуація спостерігалася і в Бельгії, де було повалено сотні дерев і знесено дахи будинків. Розмір граду там досягав п’яти сантиметрів у діяметрі. (*УНІАН)*

СБУ порушила кримінальну справу за фактом Голодомору-геноциду

КИЇВ. – Служба безпеки України 26 травня порушила кримінальну справу за фактом вчинення геноциду в Україні в 1932-1933 роках. Підставою для порушення справи стало звернення голів Українського інституту національної пам'яті Ігоря Юхновського, Асоціяції дослідників голодоморів в Україні Левка Лук'яненка та Товариства „Меморіял" Романа Круцика, депутатів та громадян.

Голова СБУ Валентин Наливайченко заявив журналістам, що СБУ зібрала достатньо свідчень для порушення кримінальної справи „про штучно створений більшовицьким режимом голод, який призвів до масового знищення цивільного населення".

Опозиція російської сторони полягає в тому, що голод 1930-их років торкнувся всіх сільськогосподарських областей колишнього СРСР, в тому числі і нині незалежного Казахстану, і не слід говорити про Голодомор як про цілеспрямоване винищування саме українського народу сталінським режимом. (*Укрінформ*)

До 130-ої річниці від дня народження Симона Петлюри

Протягом травня світова українська громада вшановує 130-ту річницю від дня народження Симона Петлюри. Публіцист, письменник, український політик та державний діяч С. Петлюра був провідником боротьби за незалежність України після революції в Росії у 1917 році. Увесь період намагання українського народу здобути незалежність пов'язаний із діяльністю С. Петлюри. Він став символом оновленого духу надії та надхнення для звільнення від чужинського утиску.

Народжений 10 травня 1879 року у Полтаві, виходець із козацького роду, С. Петлюра очолював Українську Державу протягом її недовгої незалежности. Статті С. Петлюри мали важливий вплив на формування на початку XX ст. української національної свідомости. Під 120 різними псевдонімами С. Петлюра написав понад 15 тис. статтей, багато з яких стосувалися самовизначености української нації та її культурного розвитку. Його письменницька діяльність допомогла зформувати національну свідомість українського народу.

Як впливовий політик та державний муж, С. Петлюра був вибираний на різні посади в Україні – від Головного Отамана Армії Української Народної Республіки до Голови Директорії УНР.

Після втрати Україною незалежности С. Петлюра переїхав до Парижу, де заснував тижневик „Тризуб", та керував працею уряду УНР у екзилі.

25 травня 1926 року він був убитий московським агентом НКВД. Життя і діяльність С. Петлюри стали поштовхом для інших на продовження боротьби за незалежність.

УККА

УАКРада ...

(Закінчення зі стор. 1)

го матеріялу.

Укладачем хроніки є Людмила Гриневич, старший науковий співробітник Інституту історії України Національної Академії Наук України, дослідник проблем колективізації сільського господарства й Голодомору. Науковим консультантом проєкту є заступник директора Інституту історії Національної Академії Наук України, проф. Станіслав Кульчицький. Передмову у першому томі написав д-р Григорій Грабович, професор Гарвардської катедри української літератури ім. Дмитра Чижевського і директор Інституту критики.

З огляду на обсяг проєкту хроніка виходитиме поетапно. Це також пояснюється тим, що на кожний новий том ще потрібна додаткова фінансова підтримка. Фонди на дослідницьку працю надійшли від Українського Наукового Інституту Гарвардського університету, а управа УАКРади розпочинає збірку на витрати, пов'язані з підготуванням подальших томів.

Видання не буде обмежуватися лише Голодомором 1932-1933 років, а включатиме й дуже важливий попередній період, коли Сталін, партія і репресивний апарат почали остаточно ставити на коліна українське селянство. Саме тоді стався маловідомий навіть фахівцям голод 1928-1929 років. До хроніки залучено численні джерела, зокрема збірники законів, постанов і розпоряджень урядів СРСР і УРСР, відомчі збірники, статистичні матеріяли, періодику, спогади та щоденники.

Росія фінансує велику кампанію дезінформації про Голодомор. Для цього російські спецслужби найчастіше користуються маніпуляціями з архівними джерелами. Кремлівські документи, „запущені" в обіг без відповідних коментарів, не відтворюють, а спотворюють історію, а викрити брехню непросто. Для цього необхідно мати доступ до цілої низки документів, особливо республіканських та місцевих, і порівнювати їх із союзними з Москви. Такі документи наводять хроніка і реєстри українських архівних збірок, про які пише Г. Боряк.

Управа УАКРади вирішила підтримати ці проєкти як пам'ятник жертвам Голодомору і буде далі робити заходи з метою повного забезпечення видань хроніки колективізації та Голодомору в Україні. По дальшу інформацію можна звертатися до: Ukrainian American Coordinating Council, 142 Second Ave., New York, NY 10003.

Відкрито пам'ятник Василеві Стусові

Учасники церемонії відкриття пам'ятного знака на честь поета Василя Стуса покладають квіти до пам'ятника, відкритого 21 травня в зеленій зоні на проспекті Перемоги, відомій серед киян як парк ім. Василя Стуса.
Фото: УНІАН

__АРХІВИ СВІДЧАТЬ__

Як Сибір став суцільною в'язницею

Дослідники виявили в Державному архіві Красноярського краю Росії документ, який може видатися другорядно-господарським, а насправді був доленосним для сотень тисяч українців – жертв комуністичного режиму. 18 квітня 1949 року міністер внутрішніх справ (МВС) генерал-полковник Сергій Круглов підписав наказ з грифом „Цілком таємно" ч. 00349 „Про організацію „Єнисейбуду" МВС СРСР – Головного управління МВС СРСР з розвідування та використання покладів і будівництва підприємств кольорових і рідкісних металів в Красноярському краї" (фонд 1929, опис 3, справа 4).

Москва, оговтавшись після Другої світової війни, починала нечуване нарощування озброєнь і потребувала міді, молібдену, вольфраму, олова, свинцю, нікелю, кобальту та інших металів. Численні групи геологів вели розвідку цих копалин на просторах Сибіру і Крайньої Півночі. Вже діяли численні металюргійні підприємства. Але Москва поспішала, тому вдалася до випробуваного методу – перетворити увесь Сибір на єдиний велетенський табір примусової, каторжної праці.

За наказом С. Круглова міністерства геології і металюргійної промисловости передали чекістам 33 геолого-розвідувальні і будівельні організації. МВС СРСР став господарем 47 покладів корисних копалин. Здавалося б, що спільного у МВС, покликаного охороняти правопорядок в країні, з геологічними розвідками і технологічно складним промисловим виробництвом?

Відповідь на це запитання дає восьмий пункт наказу: „Організувати для робіт з розвідки, будівництва і використання покладів кольорових і рідкісних металів необхідну кількість виправно-трудових таборів і спецпоселень, а також організувати особливе технічне бюро „Єнисейбуду" МВС СРСР, допустивши залучення до праці в цьому бюрі визначних спеціялістів-геологів, гірників і металюргів з числа засуджених, що перебувають в таборах і колоніях. Начальнику „Єнисейбуду" генерал-майорові Т. Панюкову розробити і представити на затвердження пляни організації таборів і спецпоселень".

Отже, саме МВС мало можливість розпочати нову хвилю арештів і вивезень, щоб заповнити підневільними робітниками новостворену структуру місць позбавлення волі. А звідки ж було взяти таке величезне число каторжан? Звісно, з України, передовсім західньої, де те саме МВС і Міністерство державної безпеки розгорнули нечуваний терор проти населення під виглядом боротьби з українськими повстанцями. Були і повстанці, але міліційні граблі забирали усіх, хто жив близько лісу або носив сорочку-вишиванку.

Олександер Панюков був призначений начальником „Єнисейбуду" як особливо досвідчений каратель. 55-річний генерал, уродженець Пермі, досі працював начальником Норільського нікелевого комбінату і приналежних до нього таборів. Ціною життя тисяч в'язнів він налагодив у Заполяр'ї виробництво нікелю. Його першим заступником став генерал-майор Сергій Єгоров, який досі відповідав за табори з видобування урану і торію. Обидва спромоглися виконати завдання міністра – „Єнисейбуд" швидко перетворився на велетенський табір примусової праці, що охоплював Сибір і Хакасію.

Прикметно, що обидва генерали після смерти Йосифа Сталіна і страти його помічника Лаврентія Берії не зазнали якихось негараздів. О. Панюков пішов на „заслужений відпочинок" і помер у 1962 році. С. Єгоров у 1954 році став начальником Головного управління таборів (ҐУЛаґ). С. Круглов був покараний, але дожив до 1977 року. Саме він проводив виселення чеченців та інґушів з Північного Кавказу у 1944-1945 роках, німців з Прибалтики, організовував репресії проти мешканців західньої України. На посаді міністра він змінив Л. Берію і був на ній до 1956 року. У 1959 році С. Круглова позбавили генеральських пенсії і житла за причетність до політичних репресій. Його життя обірвалося під колесами потягу в Підмосков'ї. Помста чи самогубство – невідомо.

Таким був виявлений в архіві наказ, який визначив каторжну долю численних мешканців України.

Левко Хмельковський

Не буває безвихідних становищ

Не може бути їх і в Україні, навіть якщо врахувати, що проблемні ситуації там не лише виникають, як і скрізь у світі, самі по собі, а створюються цілеспрямованими зусиллями Москви. І це останнє є, на нашу думку, однією з найголовніших причин, чому Україні так тяжко вийти з економічно-політичних нетрів на ясну дорогу: в тих нетрях її затято утримують злі антиукраїнські сили. Передусім – у Верховній Раді, адже значна частина її депутатів вороже ставиться до завдань національного відродження України.

Тому можна зрозуміти мотивацію Президента Віктора Ющенка, який у своєму проєкті змін до Конституції пропонує інший устрій найвищого законодавчого органу – двопалатний парламент, і також інший спосіб виборів до нього. В ідеальному варіянті – палати вже б не боролися за владу, а підштовхували б одна одну до виконання своїх прямих функцій. Але хіба ж ідеальні варіянти – для сучасної України?

Була вже там президентсько-парляментська форма правління (за Леоніда Кучми), стала парляментсько-президентська (за В. Ющенка), – нічого не змінилося. А буде чисто парляментська, то такі зміни можуть настати, що не дай Боже. Саме тому Москва активно підтримує в Україні прихильників парляментського устрою – в той же час твердо обстоючи президентську форму для Росії. Вже це одне каже нам, що російський неоімперіялізм розраховує на українське парляментське середовище як на головний чинник послаблення незалежної Української держави. Ось чому московські стратеги цілком відверто пишуть, що українське суспільство втратило здатність до самоорганізації і не обідиться, заради втримання спокою в ньому, без втручання Росії.

Тим часом, як свідчать опитування, майже 80 відс. українських громадян виступають за президентсько-парляментську республіку, і майже 90 відс. – за те, щоб вибори президента назавжди залишилися всенародними. Не політична верхівка, аморфна, вульґарно-матеріялістична, байдужа до долі України, а народ ясніше бачить корінь зла, ясніше усвідомлює цю істину – що проти антиукраїнської волі, сконцентрованої в одному чи декількох кремлівських керівниках, належить поставити таку ж особистісну проукраїнську волю.

З такими думками і вимогами звертаються до В. Ющенка люди з усіх куточків країни. Відомий львівський журналіст і філолог Олег Романчук пише у відкритому листі до Президента України: „Вікторе Андрійовичу, візьміть приклад з Шарля де Ґолля, який у непростий для Франції час зумів стати на чолі нації. Історія гідно оцінить Ваш вчинок". Обґрунтувавши, чому в найближчі місяці слід скликати Конституційну асамблею і визначити на ній переспективний і ефективний соціяльно-економічний устрій суспільства, повноваження та відповідальність кожної гілки влади, схвалити новий виборчий закон і нову Конституцію, автор листа небезпідставно зауважує, що „нинішня Верховна Рада цих змін не внесе... У нинішній кризовій ситуації в Україні єдиним важелем, який може зсунути з місця замшілу, антидержавну по суті, політичну брилу, – є Ви, пане Президенте...".

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Пам'ятаймо про Україну!

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

ТРАВЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

Отака була „відлига"...

Одвічна зима російського імперіялізму вряди-годи переривалася коротенькими відлигами, проте жодна з них не стосувалась України, навіть найзначніша, хрущовська. Так, Москва вже не вигублювала нашого народу мільйонами, в Сибір не засилала, навіть на „культ особи" пальчиком махала, але що Україну не встигла за Сталіна донищити, то ненавиділа її ще більше.

Ось чому зворотнім боком цієї відлигової медалі залишався таємний нагляд за кожним свідомим українцем, і ще страшніша, ніж у сталінські часи, небезпека нависала над соборною українською душею, над нашими духовними й інтелектуальними скарбами. Бійтеся не того, хто вбиває тіло, а того, хто душу виймає з грудей, – навчав Христос. Тому й потрібна була незалежна Українська держава, щоб українство, з усім його неповторним світовідчуванням і світорозумінням, не щезло навіки з білого світу.

Отака-то була хрущовська „відлига": 24 травня 1964 року почалася страшна пожежа в будинку Державної бібліотеки Академії Наук у Києві – саме у відділах україніки. Згоріли безцінні стародруки, рідкісні книжки, рукописи, архіви Центральної Ради і багатьох письменників дореволюційної доби. Понад 600 тис. томів! Вогонь лютував два дні – пожежники, бач, не мали потрібної кількости води. Лише на третій день згасили полум'я, коли все вже вигоріло дотла.

Палієм виявився Віктор Погружальський, працівник відділу марксиму-ленінізму цієї ж бібліотеки. Офіційна версія суду – злочинець мстився директорові бібліотеки за якусь давню образу. Та ледве чи цього заклятого українофоба й автора примітивних віршиків на хвалу Комуністичної партії не використали великі майстри антиукраїнських диверсій з Комітету держбезпеки. Бо судовий розгляд залишив нез'ясованими чимало важливих обставин.

Наприклад, підсудний стверджував, що йому для підпалу вистачило пачечки сірників, і судді вперто проіґнорували свідчення, що між полицями у відділах україніки були ретельно розкладені маґнієві стрічки та фосфорні трубки. І чому вигорів саме сьомий поверх, де зберігалися скарби українознавства?

Швидше за все, В. Погружальського каґебісти готували до злочину проти України віддавна. Поза найменшим сумнівом, ледве чи бодай один працівник такої бібліотеки в ті часи міг не бути таємним аґентом. Впроваджували майбутнього палія вміло, професійно – дали йому час виявити своє схиблене на антиукраїнстві нутро, щоб потім на суді постав сам по собі, без зовнішніх спонук – як звичайний психопат.

І ще такий промовистий збіг: у ті роки так само не вистачило води згасити пожежу в будинках академічних бібліотек Туркменії в Ашгабаті та Узбекистану в Самарканді. Без національного духовного коріння, без знань, нагромаджених протягом віків багатьма поколіннями, Москві було б набагато легше дійти до цієї божевільної мети – створення „єдиного радянського народу".

Втім, совєтська Москва мала перед собою давніший приклад: в 1718 році антиукраїнська аґентура імператора Петра I підпалила сховище давньо-руських літописів у Києво-Печерській Лаврі...

П. Ч.

Союзівка календар подій 2009 рік

30 - 31 травня - з'їзд українсько-американських ветеранів.

1 - 3 червня - приватна імпреза.

14-19 червня - тиждень сеньйорів УНС.

9 - 21 червня - приватна імпреза.

21 - червня - святкування „Дня Батька", концерт.

21 червня - 2 липня - тенісовий табір.

27 червня - приватна імпреза.

27 червня - УСЦАК - тенісові змагання.

28 червня - 5 липня - Табір „Пташат", сесія 1;
Exploration Day Camp 1.

3 - 4 липня - „Tiki Deck", грає оркестра „Грім". Субота - забава при звуках оркестри „Грім", 10 год. веч.

5 - 12 липня - Табір „Пташат", сесія 2; Exploration Day Camp 2.

11 липня - забава при звуках оркестри „Fata Morgana", 10 год. веч.

5 - 18 липня - танцювальний табір ім. Роми Прийми Богачевської „Dance Workshop".

17 - 19 липня - Фестиваль Української культури.

19 - 24 липня - Табір спадщини, сесія 1.

19 - 25 липня - „Discovery Camp".

25 липня - забава при звуках оркестри „Обереги", 10 год. веч.

25 липня - 1 серпня - спортовий табір „Січ" сесія 1.

26 липня - 31 серпня - Табір спадщини, сесія 2.

26 липня - 8 серпня - танцювальний табір, сесія 1.

31 липня - 1 серпня - п'ятниця вечір: Tiki Deck, „Kagero";
субота: фестиваль фільму, ведучий - Юрій Шевчук, Columbia Film Club; забава при звуках оркестри „На Здоров'я" 10 год. веч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Ми збираємо фонди на Миргородський меморіял

Кожна чутлива людина, кожний небайдужий українець не може обійти сувору історичну правду про тяжкий біль своєї нації, пов'язаний з Голодомором-геноцидом українського народу, який ніколи не висохне на розіп'ятому тілі України.

Приголомшуючі свідчення тих сумних часів пробуджують в нас неоплатний борг і вічну шану перед мільйонами безвинно убієнних під час Голодомору.

Миргородська міська громадська організація Хартія „Пам'ять", яка є фундатором патріотичного проєкту історичного значення меморіяльного пам'ятника жертв Голодомору 1932-1933 років „Жива скорботи", звернулася до багатьох державних установ, які за своїм призначенням зобов'язані допомагати розбудовувати Україну, здобувати про неї присвяту пам'яті через безсумнівні правдиві історичні факти.

Але, на превеликий жаль, наші неодноразові звернення до влади Миргорода, обласної державної адміністрації Полтавщини, Кабміну України, Секретаріяту Президента мали однаковий відбиток байдужости. Можновладці нас просто не чують! Україною правлять ті, яким вона зовсім не потрібна.

Події 1932-1933 років – це плянетарна трагедія в історії людства, в якій український народ став головною жертвою, розрахувавшись найбільшою фізичною катастрофою. Така трагедія забуттю не підлягає, тому ми ґльобалізували нашу справу, проголосивши на весь світ, що нам потрібна допомога, і в цьому сенсі слід сказати, що закордонне українство не залишило наш заклик без уваги, за рахунок чого здійснення цього історичного проєкту вже розпочате. І на сьогоднішній день третина коштів від потрібної суми вже зібрана.

Шановне закордонне українство! Ми, засновники цього проєкту, звертаємось до Вас від нашої рідної Батьківщини, від її замордованих дітей, які впали жертвою лютого голоду, які вже не можуть подбати про себе, так як ми маємо подбати про них.

Звертаємось від народу, який зараз роздертий на шматки різними ворожими ідеологами та примітивно-облудним політиканством.

Звертаємося до Вас, українська громадо США, з закликом допомогти нам хоч трохи фінансами, щоб ми змогли добудувати наш Пам'яті Невигаслої Собор, місце, де вівтар нашої пам'яті поєднує журбу та любов разом в єдиний непорушний спів піднебесного реквієму.

Ми простягаємо до Вас свою руку, яка задовольниться будь-якими фондами і прийме кожну копійку, як найвищий прояв Вашого шанобливого серця.

За необхідною інформацією просимо звертатися до голови Фундації українського геноциду Миколи Міщенка в Чикаґо, який координує збір благодійних пожертв на меморіяльний пам'ятник жертв Голодомору 1932-1933 років в Миргороді. Завчасно всім вдячні! Будьмо!

Андрій Левченко,
голова організації
„Хартія Пам'ять",
телефон: (380) 99-30-70869,
Олександер Ксьонзенко,
нащадок козацького роду,
телефон: (380) 96-26-89383
Миргород, Полтавська область

Війна з пам'ятниками триває

В Україні недруги незалежної держави продовжують нівечити пам'ятники, встановлені на вшанування пам'яті жертв комуністичного режиму і борців за вільну Україну. Вміщуємо два повідомлення, надіслані до редакції „Свободи".

У Северодонецьку вкрадено шестиметровий хрест пам'яті жертв Голодомору, а в Маріюполі підпалено українську церкву.

Голова Луганського обласного відділення Комітету виборців України Олексій Свєтіков повідомив, що металевий хрест на площі біля храму був вкопаний і забетонований. Так що вирвати його можна було тільки з застосуванням техніки.

Хрест 24 листопада 2007 року встановили члени Народного Руху України і Северодонецької громади Української Православної Церкви Київського патріярхату (УПЦ КП). Освятили хрест по черзі священики УПЦ КП та Української Греко-Католицької Церкви. Громада вже вирішила, що пам'ятник буде відновлено в тому ж місці.

6 травня виламано ґрати у храмі св. Княгині Ольги Української Православної Церкви Київського патріярхату в Маріюполі і храм підпалено. Внаслідок пожежі згоріло практично вся церковне начиння. Нещодавно цей храм завалили листівками-лайкою проти „неканонічних" та ін., а потім підпалили.

Андрій Левус,
Северодонецьк,
Луганська область

Вранці 18 травня, в Новомосковську невідомі зруйнували пам'ятний знак вшанування жертв політичних репресій та Голодомору, встановлений напередодні в центрі міста стараннями низки патріотично спрямованих організацій.

Монумент був розбитий важким тупим предметом. Відразу після руйнування знаку комунальні служби здійснили демонтаж решток монумента. Пам'ятний знак був освячений представниками Української Православної Церкви Київського патріярхату.

Наруга над пам'яттю жертв політичних репресій та Голодомору віддзеркалює антиукраїнську позицію проросійських сил Новомосковська.

Олексій Мазур,
Дніпропетровськ

Незабутній День скорботи в столиці України

КИЇВ. – „Любіть Україну!" – закликали транспаранти на вулицях і площах Києва. „Україна пам'ятає! Світ визнає!", – написи закликали пам'ятати минуле України, особливо страшну трагедію Голодомору 1932-1933 років.

22 листопада 2008 року погода була імлистою, дощовою, що пасувало до жалоби за мільйонами невинних жертв геноциду.

Офіційна програма відзначення 75-річчя Голодомору почалася в Київській опері урочистою програмою під назвою „Міжнародний форум Голодомору". Місця у залі були оздоблені довгими чорними плюшовими шаликами, на яких було вишито п'ять золотих колосків жита. Ця вишивка нагадувала жорстокий закон, який в СРСР був відомий як „п'ять колосків". За цим законом карали голодних людей, які наважувалися принести дітям з колгоспного поля бодай п'ять житніх колосків.

В часі урочистої програми мені було призначене місце біля Послів Швеції та Ірляндії до України. Вони висловили свою повагу до пам'яті жертв Голодомору. Я використала нагоду, щоб поінформувати їх, що 25 років тому, коли Україна була поневолена тоталітарною системою, Конґрес США створив комісію Голодомору і що ця комісія збирала свідчення потерпілих від Голодомору 1932-1933 років. Розповіла також, що американський уряд до 75-річчя Голодомору видав друком звіт і свідчення цієї комісії. Ці матеріяли були перекладені українською мовою і передані українському народові як жест співдружности США.

Президент Віктор Ющенко, який, як усі учасники, мав на собі чорний плюшовий шалик, звернувся до присутніх зі зворушливими словами: „Вони намагалися знищити нашу пам'ять про Голодомор, наш біль, наші крики. Це було вбивство нації Голодомором". Він закінчив своє звернення оптимістичною заявою: „Мій нарід є, мій нарід завжди буде!".

Президент Грузії Михайло Саакашвілі, який здобув освіту в Україні, виступив чудовою українською мовою, заявивши: „Я віддаю шану жертвам Голодомору, якими стали заморддовані сини і дочки української нації".

Президент Латвії Валдіс Затлерс почав свій виступ українською мовою, а тоді продовжував англійською. Він сказав: „Замало тільки визнати Голодомор, треба його зрозуміти".

Президент Литви Валдас Адамкус засудив брутальну радянську політику і ствердив: „Історична правда тепер відома і засуджена багатьма країнами".

Президент Польщі Лєх Качинський у своєму слові ствердив: „Історія України і історія моєї країни повинні стати частиною історії Европи, так як історія Франції є частиною історії Европи. Ми нічого не можемо зробити у справі жертв Голодомору, однак ми можемо пам'ятати і шанувати їхню пам'ять. Ця пам'ять стане частиною европейської свідомости". Було надзвичайно хвилююче почути такі сильні слова підтримки України від її сусідів, таке гостре засудження тоталітарної системи.

Між виступами президентів було представлено вражаючі сцени Голодомору: арешти селян, копання могил, придушені крики, а в кінці на сцені була тільки самітня дитина-сирота.

З Опери ми переїхали білими автобусами до пам'ятника жертвам Голодомору. В автобусі я мала місце біля посла польського Сейму і розповіла про працю діяспори на користь України, передала через нього привіт проф. Володимирові Мокрому, який був нашим гостем у Філядельфії. Для нас В. Мокрий був прикладом того, що в сучасній Польщі діяльний у громаді українець може бути обраний до парляменту.

В холодній сльоті автобуси повільно сунули, наче у похоронному поході. Чутно було церковні дзвони, а у голосниках чути, як диктор читав списки областей та імена жертв Голодомору. Я непокоїлася, що через несприятливу погоду кількість учасників віча буде скромною, але помилилася. Вздовж процесійного походу до меморіялу стояли сотні осіб. Вони стояли мовчки. І в тиші було чутно голос диктора і дзвони церков.

На площі, де встановлено „Свічку пам'яті", урочисто лунав спів бандуристів. Мокрий дощ перетворився на легкі білі сніжинки. Ми тримали білі свічки в червоних скляних скриньках. Ми були мокрі, але усі – в піднесеному настрої. Дипломати біля мене ділилися тими ж переживаннями. Вони відзначали, що погода є відповідною до вшанування жертв Голодомору. Кожний з нас поклав свічечку до підніжжя пам'ятника.

Президент В. Ющенко, на обличчя якого падали сніжинки, при мигтінні свічок звернувся до нас з словами, які врізалися кожному в пам'ять: „Мої слова – не слова жалоби, не оплакування. Мої слова – це сила великого народу. Цей день єднає мільйони. Україна вижила. Наш біль додає сили і гідности".

Коли ми від'їздили автобусами на урядове прийняття, я озирнулася на пам'ятник і побачила море свічок, які миготіли у темряві. Під впливом пережитого пригадала поетичні слова Володимира Сосюри:

Любіть Україну, як сонце любіть,
Як вітер, і трави, і води...
В годину щасливу
і в радості мить,
Любіть у годину негоди...
Всім серцем любіть
Україну свою –
і вічні ми будемо з нею!

Уляна Балух-Мазуркевич,
Елкінс-Парк, Пенсильванія

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Перший том ЕУД – успішний початок великої справи

НЮ-ЙОРК. – 9 травня в будинку Наукового Товариства ім. Шевченка відбулася презентація першої книги Американського тому „Енциклопедії Української Діяспори" (головний редактор – Василь Маркусь, співредактор – Дарія Маркусь). Том побачив світ на зламі 2008 та 2009 років заходами НТШ Америки у Ню-Йорку.

У святковій суботній розмові брали участь голова НТШ-А д-р Орест Попович, дійсні члени НТШ мґр. Володимир Баранецький, голова Фундації Приятелів ЕУД д-р Володимир Василакій, д-р Ярослав Заліпський, адміністратор ЕУД в Чикаґо Надія Заяць, представники Реґіональних груп ЕУД – Микола Галів (Ню-Йорк) д-р Олександер Лужницький і д-р Ярослав Заліпський (Філядельфія), заступник Постійного представника України в ООН Юрій Онищенко.

Зліва: Орест Попович, Ярослав Заліпський, Надія Заяць, Володимир Василакій, Микола Галів, Володимир Баранецький, Олександер Лужницький. *Фото: Василь Лопух*

Серед численної публіки на залі можна було побачити представників різних поколінь української громади США, багато з них хто як міг сприяли довголітній успішній праці енциклопедистів. Не змогли бути присутніми головні рушійні особи проєкту: подружжя з Чикаґо – д-р В. Маркусь (через хворобу) та д-р Д. Маркусь (через передчасну смерть).

Презентацією провадив старший науковий співробітник НТШ-А Василь Махно. У вступному слові д-р О. Попович вказав на виняткову важливість появи Американського тому. За його словами, присутні зійшлися на спільне свято, що його громада з великими надіями терпеливо чекала протягом чверти століття.

Промовець окремо зупинився на величезній ролі, яку у здійсненні проєкту відіграла св.п. д-р Д. Маркусь.

Тепер уже майже готова для друку друга книга Американського тому (літери Л-С), вона містить 1,433 гасла, проте, хоч як не дивно, залишається не написаним ще таке важливе гасло, як „Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці". У підготування цього гасла треба вкласти належні зусилля, адже усе видання відбувається під патронатом цієї важливої наукової інституції, – наголосив д-р О. Попович.

Від Постійного Представництва України в ООН у Ню-Йорку з привітанням виступив Ю. Онищенко. Він підкреслив, що завдяки ЕУД та іншим енциклопедичним виданням для майбутніх поколінь буде збережено пам'ять про багатьох українців, завдяки невтомній праці яких світ дізнавався про нашу країну в часи, коли сама Україна мала дуже обмежені можливості, щоб на повний голос говорити про себе на міжнародній арені.

Модератор програми В. Махно прочитав привіт від Романа Савицького, одного з трьох адміністративних керівників проєкту ЕУД, почесного професора Львівської національної музичної академії ім. Миколи Лисенка.

Гостя з Іліною, адміністратор ЕУД Н. Заяць, прочитала довгу іменну листу людей з багатьох країн, які причинилися до праці над енциклопедією, розповіла про редакційні будні адміністрації ЕУД в Чикаго.

У слові від Фундації приятелів ЕУД її чинний голова В. Баранецький віддав належне сотням і тисячам ентузіястів, завдяки яким видання українських енциклопедій триває протягом багатьох десятиліть. Він відзначив особливі заслуги одного з найвидатніших українських енциклопедистів – д-ра Володимира Кубійовича, а серед основоположників Фундації ЕУД виокремив вирішальну ролю д-ра Тараса Фіголя, зусиллями якого власне і була започаткована збірка фондів на потреби щойно здійсненого видання, далі розповів про ідею „географічного поділу" томів ЕУД, переконливо обґрунтовану редактором д-ром В. Маркусем.

Активний член НТШ-А М. Галів оцінив видання ЕУД як чи не найвагоміший проєкт за весь час існування Товариства. На думку доповідача, у важливих наукових починаннях вирішальне значення набуває персональний фактор – індивідуальні властивості особи, що наважується взяти на свої плечі багаторічні проєкти особливої складности. М. Галів назвав імена галузевих редакторів та голів реґіональних редакційних груп; він також нагадав основні віхи видання Австралійського тому ЕУД.

Д-р Я. Заліпський, незмінний голова реґіональної групи ЕУД у Філядельфії, і д-р О. Лужницький розповіли про 13-літню працю пенсильванського осередку енциклопедії.

Особливо цікавою у програмі виявилася розповідь д-ра В. Василакія про технічні особливості реалізації проєкту розміщення ЕУД в Інтернеті. Доповідач пояснив, як саме треба знаходити потрібну інформацію з ЕУД у світовій мережі. Зміст електронних гасел ЕУД матиме змогу доповнювати та уточнювати кожний зацікавлений читач. Для цього треба буде зареєструватися на сайті, розробка якого завершується, а тоді надсилати пропоновані зміни. Після того, як відповідальний редактор з ними ознайомиться, такі чи інші зміни можуть бути внесені до основного тексту (або відхилені).

Першу книжку (А-К) Американського тому ЕУД можна набути у Науковому Товаристві ім. Шевченка в Америці. Ціна: 40 дол.+ 6 дол. за пересилку; для членів НТШ-А 32 дол. +6 дол. за пересилку. Адреса: Shevchenko Scientific Society, 63 Fourth Avenue, New York, NY 10003. Електронна пошта: info@shevchenko.org. Чеки або грошові перекази виписувати на: „Shevchenko Scientific Society".

Сергій Панько

19-ий Крайовий з'їзд Уладу пластового сеньйорату

КЕРГОНКСОН, Ню-Йорк. – 2 травня на Союзівці відбувся 19-ий Крайовий з'їзд Уладу пластового сеньйорату в США (УПС), який відкрила голова Крайового проводу УПС Ніля Павлюк. Учасники заспівали „Отче Наш" та Пластовий гимн.

Хвилиною мовчання та зачитанням 47 прізвищ вшановано пам'ять сеньйорів, котрі від останнього з'їзду відійшли на „Вічну ватру".

З'їздом провадила президія в складі пластунів-сеньйорів Зоряни Ставничої, Юрія Данилова, Марти Кузьмович. Вибрано резолюційну та верифікаційну комісії. Їх очолили Зоряна Клюфас та Оля Стасюк.

За Крайову пластову раду звітувала Зеня Брожина. На пропозицію номінаційної комісії вибрано новий провід УПС – Ростика Слабіцького (голова), Данила Захарчука, Богданну Ковальчук, Зоряну Коломиєць. О. Стасюк.

Учасники з'їзду вислухали доповіді про 100-ліття Пласту (Слава Рубель), Пласт та світовий скавтінґ (начальний пластун Любомир Романків), сеньйорський табір з нагоди 100-ліття Пласту (Аня Гаврилюк).

Р. Слабіцький подякував з'їздові за довір'я. Присутні заспівали Гимн закарпатських пластунів.

Після спільної вечері відбулась „ватра", на якій виступив співочий гурток юначок з Філядельфії „Вишиванка".

Авра Слюсарчук

Учасники 19-го Крайового з'їзду Уладу пластового сеньйорату на Союзівці.

Вістки з української громади Норт-Порту, Фльорида

Створено Меморіял біля храму

Під теплими, літніми променями фльоридського сонця парафіяльна спільнота Собору Входу в Храм Пресвятої Богородиці у Норт-Порті під проводом пароха о. д-ра Северина Ковалишина вознесла свої молитви за упокій парохів та найбільших жертводавців на новоствореному Меморіялі біля церкви. „Ніхто не забутий і ніщо не забуте" – цими словами розпочав о. С. Ковалишин благословення Меморіялу та першу Панахиду на ньому.

Перед статуєю Христа Всемилостивого, з обох боків хідника, на бетонному фундаменті будуть встановлені ґранітні плити на згадку тих, які відійшли до життя вічного. Це духовне місце є місцем молитви, де кожен, чиї батьки чи друзі поховані на інших континентах та по різних країнах, матиме нагоду присісти під тінню давнього дуба і поринути у світ споминів та моління.

З правої сторони височать вісім хрестів в пам'ять кожного з восьми парохів храму. Перед шістьома з них стоять ґранітні таблиці з іменами померлих, від першого починаючи. Цей духовний проєкт включає будь-які поховання і залишається символічним місцем розмови з Богом. Він нагадує новим парафіянам та чужинцям про історію і посвяту кожного, хто причинився до розквіту католицької громади у Норт-Порті, прикрашає церковну посілість з її золотоверхим храмом.

Проєкт присвячений 25-літтю парафії і продовжує собою низку подій, кульмінацією яких буде ювілейний тиждень з 28 листопада до 1 грудня. Буде проведено релігійно-культурну виставку, 4 грудня – урочистий Молебень і святкову академію з концертом, а 6 грудня, в неділю, Архиєрейську Літургію та бенкет.

Галина Ковалишин

Меморіял біля Собору Входу в Храм Пресвятої Богородиці у Норт-Порті . Фото: о. Северин Ковалишин

* * *

Відзначили День Матері

У День Матері українська католицька спільнота Норт-Порту під проводом пароха о. д-ра Северина Ковалишина гідно вшанувала тих, хто, не доспавши ночей, переходячи через важкі випробування, з повною посвятою у вірі до Бога і любові до свого народу, гідно виховали своїх дітей і відкрили їм двері в майбутнє.

Служба Божа за здоров'я і благословення всіх матерів, глибокі слова проповіді, прийняття чистим серцем Найсвятіших Тайн надали особливого значення цьому святу. Після Літургії парафіяни і чисельні гості зібралися в парафіяльній залі, де діти та молодь парафії підготували чудову програму за участі дітей старшої і молодшої груп катехитичних кляс при парафії. Були спів і музика, танці і деклямації...

Після молитви о. д-ра С. Ковалишина діти вручили квіти господині парафіяльної кухні Ліді Марусин, диригентові парафіяльного хору Любові Добровольській-Інграм, господині Сестрицтва Зіні Ференц, відповідальній за кляси рукоділля Наді Гапачило, відповідальній за танцювальну частину свята Наді Веремчук. Обід закінчив парох молитвою.

Галина Ковалишин

* * *

Відзначено меценатів Товариства української мови

31 березня Товариство української мови (ТУМ) на Фльориді організувало товариську зустріч, щоб поінформувати своїх членів про працю ТУМ, метою якого є допомога обласним товариствам „Просвіти" в Україні та деяким школам, університетам і бібліотекам українськими книжками, журналами та газетами, виданими в діяспорі і раніше недоступними в Україні. Згодом настала потреба фінансової допомоги на видання української літератури для дітей, молоді та пересічного читача, тому що ринок завалений дешевою літературою російською мовою.

Члени ТУМ позитивно відгукуються на прохання „Просвіти" і складають свої пожертви на видавничі цілі. Щоб відзначити особливо жертвенних добородіїв, які склали по 1,000 дол. або більше, вирішено надати їм грамоти мецената. Цього року були нагороджені В'ячеслав Цетенко, Оля Пастернак та д-р Юліян Куляс, які завжди щедро відгукуються на потреби „Просвіти" в Україні.

На зустрічі були присутні меценати ТУМ з попередніх років Ліда Білоус, Слава і Роман Малюки, Ірина і Мирон Радзикевичі. Було оглянуто книжки, журнали та газети, надруковані в Україні з фінансовою допомогою ТУМ, висвітлено фільм про Острозьку академію, якій ТУМ допомагає матеріялами і фінансами.

Пресова референтура ТУМ-Чикаґо

* * *

Збори осередку ім. св. Андрія

18 березня Український релігійний і культурний осередок ім. св. Андрія на своїх загальних річних зборах вибрав нову управу: д-р Володимир Король (голова), Юліян Гельбіг, Віктор Каплій, Роман Свистун, Марія Бойдуй, Віра Боднарук, Ганна Черінь, Дарія Томашоська, Галя Ліснича, Марія Нікітин, Надя Фатенко, Марія Чорна, Петро Лобур, Іван Попівчак, Галина Король, Надія Лобур, Орися Свистун, Клара Шпічка, Микола Веремієнко.

Віршовану сценку виконують в Норт-Порті Галина (зліва) і Матея Ковалишини.

Вітання матерям виголошують в Норт-Порті Адам Гендерсон і Наталя Гончарук.

Контрольна комісія: Іванна Головата, Любослава Шандра, Зенон Стромецький.

В осередку 3 квітня відбувся Великодній базар, де гості подивляли чудову виставку українського народного мистецтва, яку підготували Галя Шраменко, Г. Ліснича, Тамара і Леся Веремієнки, а традиційний Великодній кошик – Н. Фатенко. Маруся Гайова та Оля Татарко демонстрували писання писанок. Смачні українські обіди приготувала господиня кухні М. Чорна.

26 квітня з нагоди 23-ої річниці Чорнобильської трагедії було запрошено письменницю Ірину Забитко, яка написала книжку про жителів Чорнобильської зони.

Віра Боднарук

Члени Управи осередку св. Андрія в Норт-Порті: (перший ряд, зліва) Марія Бойдуй, Маруся Чорна, Надя Фатенко, Віра Боднарук; (другий ряд) Клара Шпічка, Надія Лобур, Марія Нікітін, Прися Свистун, Дарія Томашоська; (третій ряд) Петро Лобур, Іван Попівчак, Віктор Каплій, Юліян Гельбіг, Роман Свистун, Зенон Стромецький, Галя Король, д-р Володимир Король, Євген Томашоські. Фото: Богдан Боднарук

Виступ дітей і молоді Собору Входу в Храм Пресвятої Богородиці у Норт-Порті (зліва): Оля Ольшевська, Ксеня Ковалишин, Матея Ковалишин, Надя Веремчук, Наталя Гончарук, Адам Гендерсон, Михайло Ольшевський. Фото: о. Северин Ковалишин

З’їзд Округи Ню-Джерзі Союзу Українок Америки

НЮАРК, Ню-Джерзі. – 9 травня відбувся черговий з’їзд Округи Ню-Джерзі Союзу Українок Америки, на якому управа Округи і поодинокі відділи звітували про свою працю, а також було вибрано новий провід Округи та заплановано працю на два наступних роки.

З’їзд відкрила молитвою голова Округи Ольга Луків. Вона привітала почесних гостей – Маріянну Заяць, нову голову СУА, та двох членок Головної управи СУА – Віру Кушнір і Зоряну Гафткович.

З. Гафткович поінформувала присутніх про нову інтернет-сторінку СУА, показала її на екрані.

Звітували зі своєї праці фінансова референтка Ліда Крамарчук, протоколярна референтка Катерина Воловодюк, кореспонденційна секретарка Ольга Тритяк та голова О. Луків. Округа охоплює дев’ять відділів, серед яких є новоорганізований 131-ий відділ, який складається з молодих членок „четвертої хвилі“.

О. Луків звітувала про Дні Союзянки у 2007 і 2008 роках, які були успішні, з цікавою програмою і виставкою праці поодиноких відділів. Вона нагадала присутнім, що господарем наступної Конвенції СУА в 2011 році буде Округа Ню-Джерз, тому всі відділи повинні зголосити свою допомогу у плянуванні і проведенні конвенції.

Перед закінченням з’їзду членка Головної управи СУА Віра Кушнір поінформувала про підготування конвенції і роздала інформації щодо окремих комітетів, до яких повинні зголоситися відділи.

Звітували також організаційна референтка Таня Ріжко, культурно-освітна та імпрезова референтка Ксеня Раковська, суспільна референтка Люба Горалечко, стипендійна референтка Люба Більовщук, пресова референтка Оксана Кузишин та референтка архівів О. Тритяк. Референтка зв’язків Божена Ольшанівська передала звіт про її участь в різних громадських імпрезах.

На кінець звітували Контрольна комісія та відділи, які висилають пакунки в Україну, Бразилію, підтримують стипендійну акцію СУА, влаштовують імпрези для громади, висилають різдвяні пакунки українським воякам в Іраку, влаштовують мистецькі виставки, відвідують старших і немічних.

Перед закриттям з’їзду мала слово нова голова СУА Маріянна Заяць. яка привітала присутніх, поділилася своїми думками і плянами на майбутнє. Вона повідомила, що журнал „Наше життя“ тепер має новий редакторський склад, вдалося зменшити кошти видавання.

Перекладається англійською мовою книжка Валентини Борисенко „Свіжа пам’ять” про Голодомор, призначена для бібліотек. Робляться старання, щоб Голодомор був включений в шкільну програму в штаті Ню-Йорк.

Оксана Кузишин

Учасники з’їзду (сидять зліва): Ліда Крамарчук, Ольга Тритяк, Ольга Луків, Маріянна Заяць, Віра Кушнір, Катерина Воловодюк, (стоять зліва): Оксана Дац, Слава Мулик, Софія Шілдс, Ксеня Раковська, Марта Боровик, Світлана Андрушків, Надя Гавриляк, Орися Яцусь, Люба Бойко, Славка Гординська, Люба Горалечко, Наталя Буняк, Володимира Васічко, Оксана Кузишин, Оленка Колодій, Люба Більовщук.

Доповідь в УВАН про Голодомор

НЮ-ЙОРК. – 10 травня в Українській Вільній Академії Наук відбулася доповідь завідуючої катедрою теорії і історії держави і права Кременчуцького державного політехнічного університету ім. Михайла Остроградського д-ра Ганни Капустян на тему „Політична контроля в СРСР у 1932-1933 роках: на підставі документів, збережених в московських архівах".

Д-р Г. Капустян – член ради Міжнародної організації дослідників Голодомору 1932-1933 років, представниця всесвітньовідомої наукової школи істориків-аґрарників проф. Віктора Данилова, автор монографії „Дві правди, або українське село в 1920-их роках" й багатьох наукових публікацій з суспільно-політичної історії українського села 1920-их років. Візиту доповідачки до УВАН організувала Христина Дурбак – голова Фундації Катерини Ковшевич.

У своїй доповіді Г. Капустян наголосила на тому, що Україна зазнала від радянського політичного режиму геноциду у 1932-1933 роках. Зумисність геноциду українців відповідно до Конвенції ООН 1948 року полягає у впровадженні в Україні і Кубані, населеної українцями, подвірних обходів, внаслідок яких вилучалося абсолютно все продовольство; забороні українським селянам виїзду за межі України; забороні інформації про голод в Україні.

Російська офіційна історіографія заперечує факт геноциду в Україні, мовляв, голодували і в Росії: на Поволжі, в центральних чорноземних районах. Однак постає суттєва різниця у підходах щодо причин, механізму та наслідків голоду 1932-1933 років у Росії і Україні, де голод став засобом упокорення духу свободи у середовищі вільнолюбивого українського селянства.

Отже, визначаючи причини, характер, маштаби, наслідки Голодомору 1932-1933 років, важливо враховувати національний чинник, історичне прагнення українців відродити незалежну Українську державність, яка раніше існувала на українських теренах .

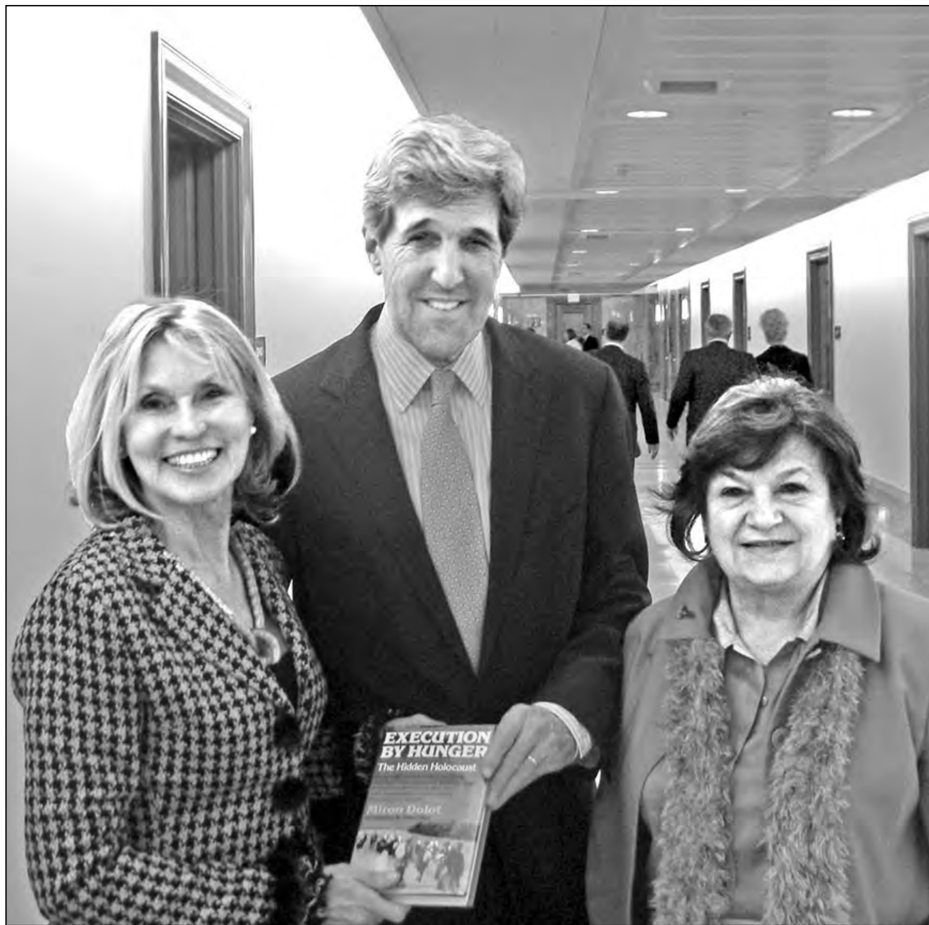
Після виступу доповідач відповіла на запитання присутніх.

Прес-служба УВАН

Д-р Ганна Капустян (в центрі) з учасниками зустрічі в Українській Вільній Академії Наук. *Фото: Людмила Шпильова*

Зустріч з сенатором Джоном Керрі

Під час зустрічі (зліва): Уляна Мазуркевич, Джон Керрі, Орися Гевка.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Голова Комітету людських прав у Філядельфії Уляна Мазуркевич і екзекутивний директор Українського освітньо-культурного центру Орися Гевка зустрілися з Джоном Керрі, визначним сенатором з штату Масачусетс, головою впливового Комітету закордонних зв'язків, щоб подякувати йому за підтримку України.

Сенатор Дж. Керрі – прихильник нових демократичних країн в Східній Европі, які постали після розпаду СРСР. В статті, яка появилась у „Вол Стріт Джорнал Юроп" 27 лютого, Дж. Керрі перестерігає проти занепаду східньо-европейських економік і закликає західні країни негайно діяти, щоб подолати економічну кризу. Сенатор Дж. Керрі звернувся з закликом до Світового банку та Міжнародного валютного фонду з порадою надати підтримку країнам Східньої Европи.

У згаданій статті сенатор торкнув економічну ситуацію в Україні, заявивши, що „погана економічна ситуація України може викликати ефект доміно, не тільки доводячи до дестабілізації західніх европейських банків, які задіяні в східньо-европейському ринку, але і на ділі змінити геополітичну мапу".

О. Гевка і У. Мазуркевич, висловивши сенаторові Дж. Керрі подяку за його безперебійну підтримку України, подарували йому книгу Мирона Долота „Страта голодом" про Голодомор в Україні 1932-1933 років.

У. Мазуркевич подарувала йому також „ґудзик" з президентської виборчої кампанії 2004 року, на якому був напис: „Українці за Керрі -Едвардса". У. Мазуркевич була однією з голів руху „Українці за Керрі", осередки якого було створено в різних містах США.

Уляна Мазуркевич

Вшанування пам'яті Анатолія Шапіра

НЮ-ЙОРК. – 10 травня у рамках заходів з відзначення Дня Перемоги, Генеральний консул України в Ню-Йорку Посол Микола Кириченко поклав квіти на могилу учасника Другої світової війни Анатолія Шапіра (1913-2005).

Під час війни А. Шапіро був командиром окремого стрілецького батальйону 100-ої стрілецької дивізії, брав участь у визволенні концентраційного табору Освенцім.

21 вересня 2006 року указом Президента України Віктора Ющенка за особисту мужність і героїчну самопожертву, незламність духу в боротьбі з фашистськими загарбниками А. Шапірові було присвоєно звання Герой України (посмертно).

В урочистій церемонії вшанування пам'яті Анатолія Шапіро взяли участь вдова померлого Віта Кверель, представники єврейської громади та громадських ветеранських організацій Ню-Йорку.

А. Шапіро народився у Константинограді (нині Красноград) на Полтавщині Війну розпочав у 76-ій морській стрілецькій бригаді на Північному Кавказі, був на Курській дузі, де під Прохорівкою був поранений. Після одужання був призначений в стрілецьку дивізію командиром батальйону.

Сам він розповідав: „Наш штурмовий загін, спеціяльно створений для штурму сильно укріпленого села в 11 км. від Освенціму, мав оволодіти ним 24 січня 1945 року. Уся смуга нашого наступу прострілювалася кулеметним вогнем, але ми ворога з села вибили. За селом був ліс. Ми й з нього їх вибили і 26 січня з боєм ввійшли в Освенцім".

У цих боях батальйон А. Шапіра втратив половину своїх вояків. Командир батальйону особисто відчиняв браму визволеного табору смерти. В січні 2005 року, коли відзначали 60-річчя визволення в'язнів Освенціму, польський уряд нагородив А. Шапіра орденом Офіцерської честі.

Лілія Григорян

На прославу українській вишивці

ДЖЕНКІНТАВН, Пенсильванія. — Студійний осередок української культури (СОУК) при Менор-Коледжі та 88-ий Відділ Союзу Українок Америки (СУА) ім. Княгині Ольги, Округа Філядельфія, влаштували виставку „На прославу українській вишивці". Ще у 2008 році Христя Швед, голова Відділу, розпочала підготування цієї імпрези. Проєкт підтримала Рада мистців Пенсильванії.

Виставка відбулася 20-22 березня. Семінари про розвиток цього особливого вияву української народної культури під назвою „Українська вишивка – метаморфоза краси і призначення" відбулися 21 березня – українською мовою та 22 березня – англійською.

19 березня перед виставкою в Українському освітньо-культурному центрі (УОКЦ), в ґалерії ім. д-ра Олександра Черника, була розташована виставка „В дорогу життя – дитячою казкою". Ляльки були з приватної колекції Люби Чорнодольської і Ліди Дихдали. При вході на залю були книжки про українську вишивку.

Усе це підготувала керівник Української бібліотеки Галина Клюк. Стіл з перекускою був під зарядом Уляни Процюк, Марійки Циган і Нілі Павлюк.

20 березня, о 7-ій год. вечора, Х. Швед, відкрила виставку. Вона привітала Сестер-Василіянок, голову Округи Філядельфії Христину Хомин-Іжак, мисткиню Софію Ладу, що прибула з Торонто, Бориса Павлюка - голову УОКЦ і Орисю Гевку – директора УОКЦ та зібраних гостей.

Присутні звертали увагу на бойківський жіночий одяг і церковні ризи, що їх вишивала Сестра-Василіянка. На столику – вишивана ікона, на стіні – вишивана ікона Матері Божої Зарваницької зі збірки о. Дмитра Блажейовського. Довкруги були розвішані вишивані сорочки, з стелі звисали довгі, полтавські обрядові рушники. На канапі – багато вишиваних подушок, на стіні – килим, вишиваний на мішку (Лев, Архистратиг Михаїл і Тризуб).

У третій кімнаті була самобутня виставка мисткині С. Лади. У 1979 році вона була членкою вчительського збору як мисткиня і дорадниця виставок СОУК. На стінах був представлений ориґінальний проєкт мисткині та її мами св. п. Марусі Лади-Угорчак, довголітньої членки 43-го Відділу СУА ім. Олени Пчілки у Філядельфії „Знайдені нитки". Поруч – модерна вишивана ноша і власні сукні та костюми Ірини Цвікули-Корчинської, Олі Басараб-Колодій та Віри Наконечної.

Члени 88-го відділу Союзу Українок Америки, Округа Філядельфія.
Фото: Оля Колодій

На виставці в Українському освітньо-культурному центрі Філядельфії.

На електронних фотоекранах присутні могли бачити знімки експонатів з поясненнями.

21 березня виставку відвідали учні „Нашої Української Рідної Школи" з учителями. В. Наконечна, майстриня вишивки СОУК, показувала учням мистецтво вишивання, а Евдокія Сороханюк, авторка книжки „Гуцульщина в Низинці", пояснювала стібі Низинки.

Того ж дня відбулися в домівці СУА семінари про розвиток української вишивки. Х. Швед привітала Сестру Дію Стасюк, засновницю СОУК при Менор-Коледжі, Х. Хомин-Іжак – першого довголітнього куратора СОУК, присутніх, і представила першу доповідачку.

Любов Волинець, викладач української мови, американської культури і бібліотекарства в Коледжі-семінарії св. Василія у Стемфорді, Конектикат, куратор і бібліотекарка в Українському музеї і бібліотеці в Стемфорді та куратор народного мистецтва в Українському музею в Ню-Йорку, розповіла про український народний рушник і його призначення: обрядове, декоративне і утилітарне. Доповідь була ілюстрована цікавими прозірками.

Майстриня ґерданів, любителька вишивки О. Басараб-Колодій провела присутніх дорогою вишивання від найдавніших часів до сьогодні з поглядом у майбутнє. Вона підкреслила, що вишивка відроджується у мистецьких школах України і набирає форми модерного застосування. О. Басараб також висвітлила прозірки показу моди вишиваного одягу з приватної колекції І. Цвікули-Корчинської що його влаштовувала Філядельфійська Округа СУА у 2003, 2004 і 2005 роках.

Таня Дяків-Онїл, авторка книжки „Українські стібі", говорила про орнамент і символіку української вишивки.

Діючий куратор музейної збірки СОУК, Христина Прокопович, з підтримкою сестер і заохотою с. Марії-Кекилії Юрасінської – президента Менор Коледжу і Марії-Францішки Волчанської – директора СОУК доклала багато праці, щоб цей проєкт увінчався успіхом.

Анна Максимович

Тарас Бульба на малюнках студії „Зерна"

За кіносценарієм Олександра Довженка. Закінчення. Початок в чч. 12-19, 21.

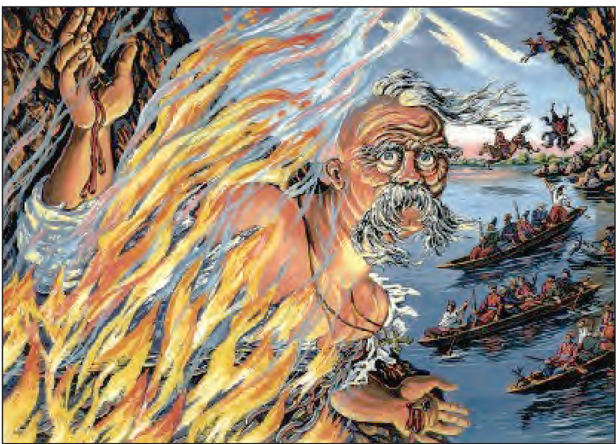
Мчать козаки серед пожарів. Над самою кручею Дністровою кинулися козаки на поляків і прорвалися крізь їх оточення.

– Стій! Випала люлька з тютюном! Не хочу, щоб і люлька дісталася вражим панам!

І почав Бульба, зіскочивши з коня, шукати люльку. Набігла ватага драгунів і навалилася на Тараса.

Труснув був Тарас усім тілом, та вже не посипались на землю драгуни, як колись бувало.

– Ех, старість, старість, – сказав він і заплакав.

Потягли Тараса на верховину гори до сухого дерева, верхів'я якого спалило громовицею. Прикрутили його залізними ланцюгами до стовбура. Прибили цвяхами руки. Почали метушливо зносити хмиз, розпалювати вогонь. Та не на вогонь дивився Тарас. Дивився він у той бік, де відстрелювались козаки.

– Займайте, хлопці, гору за лісом! – говорив він у розпачі і глянув униз, де блищав Дністро. Радість засяяла в його очах.

– До берега, хлопці! Забирайте човни! – кричав Тарас, охоплений полум'ям.

Підняли козаки нагайки, свиснули – і їхні татарські коні відірвалися від землі та, як змії, перелетіли через прірву. І шубовснули прямо в Дністро. Зупинилися польські драгуни над прірвою, дивуючись нечуваному козацькому ділу. А козаки вже пливли з кіньми у річці й спускали в воду човни.

Коли Бульба глянув на Дністро, козаки вже були на човнах і гребли веслами, і засяяли радістю очі в старого отамана. Розіслалося полум'я по дереву й закрило Тараса. На високій кручі над Дністром догоряло Тарасове вогнище.

День Львова – у піснях і пахощах кави

Справжня майстерність різьбяра заворожує.

Молоді львів'яни святкують День міста.
Фото: Олександер Вівчарик

(Закінчення зі стор. 3)

ли з концертними номерами національно-культурні товариства міста: російське, німецьке, вірменське, еврейське.

Я йшов містом, яке має гордість і повагу, насамперед до себе. Я дивився на усміхнених людей, слухав львівську говірку, пісні вуличних виконавців, які співали українських пісень, пісню гостей з Польщі, у якій стверджувалося, що подібне може бути тільки у Львові, і цілком з ними погоджувався.

Ну скажіть, де ще в Україні на вулицях пахне кавою? Де, не розчувши запитання, скажуть не „га" чи „што", а „прошу"? Де після свята міста не залишаються на вулицях купи сміття?

Я з болем згадував своє місто Смілу. 9 травня вона була заквітчана червоними прапорами, на вулицях пахло горілкою і шашликами. Молодь і найвідчайдушніші люди середнього покоління слухали концерти тільки стоячи, під дзенькіт пляшок з-під пива, які били п'яні молодики з диким гиготінням.

А що вже казати про мову, в якій переважали суржик і лихослів'я, про гори сміття після святкування.

Зрозуміло, Сміла – не Львів. Але це теж українське місто, яке має свою цікаву і звитяжну історію.

Коли я приїхав додому, мене зустріли порожні втомлені вулиці. Біля свого будинку я зустрів знайомого, який захоплено розповів, як власниця ресторану варила просто на вулиці кашу і танцювала під радянську „партизанську" пісню про „смуглянку-молдаванку". Цікаво, чи можливе подібне у Львові?

Львівські мистці малюють і на дахах.

Не кожному щастить одружитися на День міста.

Як же у Львові без брички?

Туристський транспорт служить львів'янам і гостям міста.
Фото: Олександер Вівчарик

Підготувалися до відновлення у Канаді українських шкіл

ЕДМОНТОН, Канада. – 26 квітня група вчителів української мови з повними валізами навчально-методичних матеріялів та друкованих видань розпрощалася з Едмонтоном і відлетіла з летовища до своїх домівок у Садбурі, Торонто, Сейнт-Кетринсі, Ріджайні та Саскатуні.

12 учителів, які з 24 по 26 квітня брали участь у „майстерні" „Рідної школи", об'єднувала мета – докласти спільних зусиль до відновлення рідних шкіл у мережі Українського національного об'єднання (УНО).

Серед матеріялів, які вони повезли з собою додому, – посібники з організації навчання у малокомплектних школах з клясами-комплектами (малокомплектною початковою школою вважається така, в якій навчається невелика кількість учнів, переважно у складі одного або двох кляс-комплектів, де об'єднуються та одночасно навчаються в одному приміщенні кілька кляс), контрольними таблицями етапів заснування рідних шкіл, зразками навчальних програм, даними про ресурси в Інтернеті та пляни лекцій.

На запит президента УНО Тараса Підзамецького та членів Освітнього комітету УНО Дарії Дяковської, Уляни Підзамецької та Надії Баб'юк директор Методичного кабінету української мови Канадського інституту українських студій при Альбертському університеті Маруся Петришин погодилась організувати „майстерню", щоб надати учителям та провідникам української громади необхідні знання та матеріяли, які потрібні для відновлення шкіл для української громади Канади.

Під час „майстерні" в Методичному кабінеті української мови.

Під час „майстерні", заняття якої відбувалися у приміщеннях Альбертського університету, Д. Дяковська представила навчальний плян лекцій, за якими казка або розповідь опрацьовується і поступово переростає у виставу лялькового театру. Така лекція не тільки залучає учнів різного віку та мовних здібностей до спільної й захоплюючої справи, але й водночас вчить їх української мови.

Виступи продовжила д-р Оленка Білаш, яка поділилася результатами дослідження того, як ідентичність особи формується через емоції. Вона заохочувала вчителів створювати таке середовище в клясі, де процес вивчення української мови й культури супроводжується позитивними емоціями та досвідом учнів.

Пізніше Надія Прокопчук представила інтернет-матеріяли „Мова і розмова" та інші ресурси, які можна вживати у клясах-комплектах, коли учителька працює з іншою групою.

Мелодія Костюк і Романа Бедрій представили навчальну програму Міністерства освіти Альберти. Учителям варто додавати до їхніх навчальних програм теми професій, які вимагають знання української мови та культури.

У. Підзамецька представила свою другу збірку ресурсів та навчальних програм, які можуть бути багатим джерелом для учителів.

Матеріяли „майстерні" „Рідної школи" та наступних кроків з відновлення у Канаді українських рідних шкіл нового зразка розстрілами у мережі УНО будуть розміщені на сторінці Інтернету: www.shkola.ca.

Галина Клід

Створено громадський комітет

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Екзекутива Українського громадського комітету з відзначення 18-ої річниці Незалежности України провела 22 квітня в приміщенні Українського освітньо-культурного центру організаційне засідання, на якому головою комітету обраний Іван Яворський.

До комітету увійшли Ігор Кушнір, д-р Наталія Пазуняк, Борис Павлюк, д-р Петро Клюк, Петро Гурський, Лариса Стеблій-Дідаш, Методій Борецький, загалом – 33 представники громадських українських організацій і установ.

Свято Незалежности України буде відзначено 24 серпня в приміщенні УОКЦ, о 7-ій год. вечора.

Іван Яворський

УКРАЇНА І СВІТ

Чи затишно українознавству в системі освіти і науки?

КИЇВ. – 23 квітня Науково-дослідний інститут українознавства Міністерства освіти і науки України (НДІУ) та Міжнародна асоціяція „Україна і світове українство" у рамках Днів науки провели Всеукраїнську науково-практичну конференцію „Українознавство в системі освіти і науки".

Актова заля інституту була святково прикрашена, на стендах – розповіді про міжнародні контакти інституту за останній період.

Окремий стенд розповідав про діяльність Наукової бібліотеки НДІУ. Учасники конференції подовгу затримувались біля виставлених примірників журналу „Українознавство", книг, публікацій в окремих колективних виданнях, збірника наукових праць НДІУ (2008) та всеукраїнських журналів, де були оприлюднені наукові статті, нариси окремих авторів з інституту.

Конференцію було відкрито виконанням Державного гимну України під акомпаніямент Народного артиста України кобзаря Василя Нечепи. Директор інституту, академік УВАН у США, лавреат Міжнародної премії ім. Йогана-Ґотфрида Гердера Петро Кононенко представив видатних гостей конференції. Серед них були Патріярх Київський і всієї Руси-України Філарет, письменник Герой України Юрій Мушкетик, народний депутат України Геннадій Удовенко, проректор Київського Національного університету ім. Тараса Шевченка Володимир Бугров, президент Академії Наук „Вища школа" Микола Дробноход та ін.

Головуючий – заступник директора інституту Тарас Кононенко надав слово для доповіді П. Кононенкові, який значну увагу приділив і численному загонові меценатів, які щиро і сумлінно допомагають у проведенні учнівських та студентських конкурсів з українознавства, міжнародних науково-практичних конференцій, „круглих столів", семінарів, виданні наукових досліджень.

П. Кононенко зформулював ідею конференції: буде українознавство – буде українська освіта; буде українська наука, освіта, культура й еліта – буде й українська Україна – рівна з рівними світова Держава. У 2006 і 2007 роках було проведено два міжнародні конґреси, де розглядались проблеми української освіти у світовому часопросторі та їх стан, проблеми та перспективи розвитку.

Як показали опитувальні анкети, заповнені вчителями, батьками і дітьми, студентами й викладачами, представниками громадсько-політичних, конфесійних і державних інституцій (їх було понад 37 тис.), українська мова й освіта є в стані системної кризи і потребують належної уваги та підтримки від держави, усіх верств українськоі громадськости, а водночас фундаментального реформування принципів, засобів і форм розвитку освіти й науки.

Доповідач відзначив, що орієнтована на національно-державницькі пріоритети українська вітчизняна і закордонна преса, зокрема часопис „Рідна школа" (головний редактор Євген Федоренко, США), газети „Освіта" (головний редактор Ольга Коноваленко), „Освіта України" (головний редактор Юрій Кузнецов), „Україна молода" (головний редактор Михайло Дорошенко), „Слово Просвіти" (головний редактор Любов Голота) рішуче підтримали ухвали конґресів.

Реформування освіти й науки здійснюють Київський національний університет ім. Т. Шевченка і Київський національний педагогічний університет ім. Миколи Драгоманова, Таврійський університет ім. Володимира Вернадського університети Кривого Рогу і Севастополя, десятки інститутів післядипломної освіти, тисячі виховних і навчальних закладів, досвід яких розглядатиметься на конференції.

Президент України, почесний голова Ради Інституту Віктор Ющенко визнав українознавство енерґетичною силою освіти, науки і виховання. Глибоко духовним і патріотичним був виступ Патріярха Філарета, який нагадав присутнім випадок зі своєї духовної практики 1990-их років, коли деякі представники української еліти стверджували: „Я тілом – українець, а душа моя – російська". Тож треба цю душу зробити українською, щоб вона не вабила українців до Москви.

Велике зацікавлення викликав виступ Ю. Мушкетика, який звернувся до сентенції відомого німецького філософа XVIII ст. Емануїла Канта про те, що є найвище: „Зоряне небо над нами і моральний закон, що панує всередині нас". Цей моральний закон нині упав дуже низько, відзначив Ю. Мушкетик.

Багато цікавих думок прозвучало у виступах Г. Удовенка, заступника міністра освіти і науки України Максима Стріхи, колишнього командувача Української фльоти віце-адмірала Бориса Кожина.

Конференція стала одним із етапів підготування підсумкового третього конґресу про українську освіту і українознавство, як важливі фактори утвердження українства в незалежній Україні.

Іван Пасемко,
член Міжнародної науково-координаційної ради
з питань українознавства

Презентація книги „Україна! Моє серце!" в Італії

Учасники презентації (зліва): Енріко Фраті, Тетяна Кузик, Джуліо де Ніколаїс.

РИМ. – На чудовому острові Тіберіна 17 травня відбулась презентація книги „Україна! Моє серце! Краще майбутнє для Чернобильських дітей". Книга – це 35 статтей журналіста Джуліо Де Ніколаїса, опублікованих в різних газетах. Фонди, зібрані від продажу книги, будуть передані українським дітям-сиротам та дітям, які захворіли внаслідок Чорнобильської катастрофи. Між присутніми, крім автора, були також Радник Европейського континенту Мерії міста Риму Тетяна Кузик та історик Енріко Фраті, представники української громади.

Книга поділяється на три розділи: статті про соціяльну інтеґрацію в Італії жінок-заробітчан з України та пропаґанду української культури в Европі; виклад історії Української Повстанської Армії та ҐУЛаґу; статті про події Помаранчевої революції та замах на Віктора Ющенка.

Книгу можна знайти в інтернеті на сторінці: http://www.lulu.com/content/libro-a-copertina-morbida/ucraina-essenza-della-mia-vita/3071773.

Лілія Білик,
президент асоціяції
„Україна – в Европу"

ПЕРЕЖИТЕ І НЕ ЗАБУТЕ

Володимир Караташ – учасник повстання в Кенґірі

У селищі Побужжя Голованівського району, що на Кіровоградщині, усі знають Володимира Караташа. При ньому не можна сказати щось негарне про Україну – ніколи не змовчить, відразу стає на захист. І хоч літа вже не ті – на дев'ятий десяток повернуло, але силі його духу й енергії – й молодий позаздрить.

Колишній вояк Української Повстанської Армії В. Караташ родом з Голованівщини, з центральної України. 17-річним юнаком вступив до Організації Українських Націоналістів, був стрільцем у сотні „Сталевого", що діяла в районах Гайсина, Умані, Гайворона, Голованівська. За те, що став відкрито боронити Україну, німці засудили його разом із батьком до розстрілу.

Батька розстріляли, а В. Караташ зумів утекти. Після приходу червоних за ту ж „провину" отримав вісім років таборів. Уже в таборах знову арештували, бо він з групою в'язнів таємно виготовляв зброю. За це отримав інший вирок – розстріл. П'ять місяців провів у камері смертників, звідки вісім разів ночами виводили, ніби на розстріл, але щоразу, покружлявши, переводили у іншу камеру. Після смерти Йосифа Сталіна розстріл замінили на 25 років ув'язнення. Відбувати вирок послали у спецтабір суворого режиму „Стєплаг", в селище Кенґір, що в піщаній пустелі Казахстану.

У 1954 році в тому таборі спалахнуло найбільше в історії ҐУЛаґу повстання. І пам'ятне воно В. Караташеві не лише тим, що був його активним учасником, а й тим, що саме у ті дні йому запала в душу дівчина з Рогатина Ганна Людкевич. Її батька замордували в Іркутську, в „Озерлаґу". Мама була на довічному поселенні в Якутську, а Ганнуся з молодшою сестрою Марійкою опинилися в Кенґірському таборі. В. Караташ і Г. Людкевич були засуджені на 25 років, після повстання їх розкидали по різних таборах, але В. Караташ намагався усіма засобами тримати зв'язок з коханою. Після звільнення він розшукав дівчину в Якутії.

У Кенґірському повстанні, за різними даними, брали участь від 7,000 до 13 тис. політв'язнів, три чверті яких, як стверджує В. Караташ, були українцями.

Власне, повстання спалахнуло через те, що після смерти Й. Сталіна утримання в таборах стало ще жорсткішим. Тяжка праця в копальнях (10-годинний робочий день), постійний голод, заборони, великі білі номери на спинах. Під час конвоювання – жодних розмов.

На Великдень 1954 року колону дівчат вели з нічної зміни на цегельному заводі в зону табору. Назустріч їм, паралельною дорогою йшла на роботу колона хлопців. Незважаючи на гавкання псів, хлопці гукнули: „Христос воскрес!", а дівчата дзвінко відповіли: „Воістину воскрес!". Один з конвоїрів полоснув автоматною чергою по чоловічій колоні – 13 чоловік було вбито відразу, п'ятеро з 33 поранених померли потім у лікарні. Звістка про цей випадок сколихнула табір і стала початком визрівання маштабного повстання.

Адміністрація, відчуваючи це, послала у зону політв'язнів 600 кримінальників, сподіваючись спровокувати ворожнечу, різанину, аби мати леґальну підставу увести у зону війська. Але українці, серед яких був і В. Караташ, провели з кримінальниками перемовини, пояснивши, що на випадок чого зуміють себе захистити, а свої права відстоювати краще разом. І кримінальники не підвели. За всі 40 днів повстання з їхнього боку не було жодної зради.

Повстання почалося 16 травня оголошенням загального страйку. Табірне начальство, ніби поступившись, пообіцяло виконати вимоги, але вже увечері стало зрозуміло – ніхто нічого виконувати не збирається.

В'язні вигнали усю охорону й обслугу, зруйнували мури між табірними пунктами, захопили господарчий двір. Охорона намагалася перешкодити цьому кулеметними чергами, не обійшлося без жертв, але повсталі зуміли досягти свого. На звільненій від чекістів території фактично було організовано самоврядування.

За всі 40 днів повстання не було жодного випадку грабунку, насильства, злодійства, міжконфесійних чи міжнаціональних конфліктів. Повсталі випускали стіннівки, плякати, складали відозви до вояків дивізії, що оточила „вільну територію", листівки до мешканців селища Кенґір, які потім з допомогою повітряних зміїв (винахід японців, які теж були у зоні) розсипали серед житлових будинків.

Багаторічний в'язень, борець за незалежну Україну Михайло Сорока (помер у 1971 році у радянських таборах, провівши там більше 30 років) написав гимн Кенґірського повстання „У гарячих степах Казахстану", який був дуже популярним серед повсталих.

27 травня відбулися переговори з представниками влади, на яких, крім табірного керівництва, були присутні тодішні керівники ҐУЛаґу, які ніби з усім згоджувались, але реальних кроків робити не поспішали.

Тим часом острівець свободи жив своїм життям. Місцеві умільці налагодили автономне електроживлення, інженери сконструювали радіопередавач, який сповістив би усьому світові про події, що відбувалися в повсталому Кенґірі. Ходила чутка, що 22-23 червня це вдалося зробити. Багато хто вважає, що саме це роздратувало владу, яка не могла допустити, щоб подібна інформація поширювалась. До речі, усі учасники Кенґірського повстання, які залишились живими, дали підписки тодішній владі, що не розголошуватимуть того, що сталося в таборі. У 1956 році на Захід зумів потрапити очевидець Кенґіра лікар-угорець Ференц Варконі, який першим розповів світові про Кенґір.

Звісно, ніхто не чекав, що влада застосує танки, проти яких була безсилою зброя, котру заздалегідь готували повсталі. Свідчення про ті події разом з власними спогадами та коментарями В. Караташ зібрав у книзі „На барикадах Кенґіра", яка у минулому році побачила світ коштом кількох однодумців та самого автора тиражем 500 примірників. Ця книга стала цьогорічним лавреатом обласної літературної премії ім. Євгена Маланюка в номінації „Публіцистика".

Г. Караташ пригадує яскравий епізод перших днів повстання: „Вранці 17 травня біля нашого барака почалися заворушення – трьом хлопцям якось вдалося втекти за зону тюрми, їх, звісно ж, наздоганяла охорона. Дівчата швиденько зорієнтувалися і зробили живу загорожу, взявшись попід руки, а на грудях – долоні в замок. Чекісти наказали розійтись. Побачивши, що ми не слухаємось, пригрозили, що стрілятимуть. Ми стояли. Почали стріляти поверх голів. Стало страшно, але не відступили. Тоді приїхали пожежники і стали поливати нас холодною водою. Через деякий час і автоматники, і пожежники відступили, пішли у бік вахти. Ця наша маленька перемога додала сил і надії, ще більше об'єднала дівчат".

Перших полеглих повстанців дівчата прибрали, обмили кров, одягли у вишиванки. Серед убитих був один кримінальник і один узбек. Їм дівчата теж знайшли вишиванки. За це мусульмани та кримінальники були вдячні українським дівчатам.

Після звільнення В. Караташ закінчив Одеський університет і 25 років викладав англійську мову в школі. Разом з дружиною побудували дім, виростили двох гарних дітей, мають онуків. Їх єднає любов і спільна пам'ять та готовність боронити Україну.

Світлана Орел,
Кіровоград

Життя, присвячене Україні

До мартирологу українських дисидентів треба вписати Антона Антончика з села Бережниці, Волинської области. Він народився у вересні 1925 року і змолоду був серед тих юнаків, які наслідували старшу національно свідому молодь. Одначе, А. Антончикові не довелося брати участь в національно-визвольній боротьбі. Німецькі окупанти повезли його в 1941 році на примусову працю.

Повернувшись в рідні краї, він продовжив навчання в Костопільському педагогічному училищі, де вчилася і його майбутня дружина Ніна. Потім молоде подружжя приїхало працювати в школі його рідного села. А. Антончик продовжив навчання на філологічному факультеті Луцького педагогічного інституту ім. Лесі Українки і отримав диплом вчителя української мови та літератури. Викладав цей предмет в Бережницькій середній школі аж до свого звільнення з праці 1966 року.

А. Антончик був у 1964 році одним з головних ініціяторів побудови в Бережниці пам'ятника Тарасові Шевченкові до 150-річчя з дня його народження. Автором погруддя була донька активного просвітянина з Бережниці Марка Брижа – Заслужений скульптор України Теодозія Бриж.

Встановлення пам'ятника мало безліч драматичних епізодів через опір керівників району. Усе ж громада села, очолювана А. Антончиком, домоглася свого, і пам'ятник дотепер містечко.

Але не забули в Комітеті державної безпеки (КДБ) ініціятиву вчителя. У травні 1966 року А. Антончика затримала оперативна група КҐБ. В його оселі влаштували обшук, який тривав... два дні! Знайшли паперові гроші періоду УНР, ноти твору Миколи Лисенка „Боже, великий, єдиний!", газети, що видавалися за німецької окупації.

Службовці КДБ скликали збори в районному будинку культури, на яких оголосили, що А. Антончик – „український націоналіст". Його звільнили з посади вчителя рідної мови і літератури, ліквідували створену ним краєзнавчу кімнату-музей в місцевій школі. Каральна машина не залишила в спокої і його рідного брата Григорія Антончика, який під час обшуку насмілився заявити, що таке чинили лише царські жандарми. За це його ув'язнили на 15 діб за „злісне хуліганство".

А. Антончик не скорився, подав позов до суду. Після восьми судових засідань йому дозволили працювати в школах сусідніх сіл, але без права викладати українську мову і літературу.

Життя патріота скінчилося 28 липня 2001 року. На місцевому кладовищі виросла ще одна могила праведника свободи.

Моє перше знайомство з А. Антончиком, його дружиною Ніною, сином Олександром, донькою Людою і зятем Петром Куликом, внуками Олею і Романом відбулося 26 серпня 1994 року. Тоді я вперше побував в Бережниці і почув розповідь про тернистий шлях, яким вели вчителя каґебісти.

Володимир Рожко,
Луцьк

Біля могили вчителя Антона Антончика (зліва): внук Роман Кулик, донька Людмила Кулик, дружина Ніна та приятелі. *Фото: Володимир Рожко*

ПОСТАТІ

Неповторний Святослав Гординський

Тарас Гунчак

Говорити про Святослава Гординського (1906-1993) – дуже складно через надзвичайно широкий діяпазон його зацікавлень та досягнень. Але ж і не говорити про нього не можна, бо як поет, художник і як людина він не лише залишив яскравий слід у своїй епосі, але й сам був своєрідною епохою.

Й ось перед нами книга „Святослав Гординський – на переломі епох" (Львів, „Світ", 2004, 550 стор.), яку упорядкував львівський поет Роман Лубківський, одначе, і це вартісне видання, яке добре прислужиться для пізнання творчої праці цілої ґенерації, тільки, на жаль, частинно охоплює літературну діяльність С. Гординського.

Я був особливо захоплений тим, як оцінювали С. Гординського Богдан-Ігор Антонич, Євген Маланюк, Юрій Косач та Наталя Лівицька-Холодна – ті поети, яких С. Гординський називає герольдами своїх ідеалів.

Серед праць С. Гординського знаходимо його оцінки цілої плеяди поетів і прозаїків доби Розстріляного Відродження, як також Володимира Сосюри, Тодося Осьмачки, Остапа Тарнавського, Вадима Лесича, Максима Рильського, Оксани Лятуринської, Олега Ольжича і багато інших.

Дуже цікаві думки С. Гординського, поета і перекладача з п'яти европейських мов, про інших перекладачів на українську мову. Закінчує книжку упорядник Р. Лубківський своїми споминами про С. Гординського, починаючи від їхньої першої зустрічі в грудні 1976 року.

Поетичні твори С. Гординського пройняті якимсь особливим баченням життя. Це, мабуть, тому, що доля не була для нього щедрою. Він втратив слух, маючи тільки 11 чи 12 років, але переборов це поетичним словом і мистецьким пензлем.

Зрештою, Людвіґ фон Бетговен також написав найкращі твори після того, як втратив слух. Від таких втрат неповторність людини-мистця ще більше увиразнюється.

Ось рядки з вірша С. Гординського, що має саме таку назу – „Неповторність":

Не непокійся. Не гнівись.
Не жди,
Схвильований, нічого
й ні від кого:
Усе – твоє! Як хочеш – відходи,
Проходь тобою вибрану дорогу.
....
Бо зваж:
життя готов ти перейти,
Шукаючи – до гробу від колиски –
Того, що сам безмірно маєш ти,
Далеко вічно і відвічно близько.

Творчий, науковий і мистецький світ С. Гординського такий великий, що справді годі охопити його в одній книжці. Згадати хоч би його переспів „Слова о полку Ігоревім", який від 1936 року витримав чотири перевидання, а 1985 року вийшов в німецькому перекладі.

Крім цього, С. Гординський був автором 14 монографій українською, французькою та німецькою мовами. Він також був автором великої кількости статтей в книжках та журналах на теми історії, мистецтва, літературознавства, критики та культурології.

Разом з цим він був не тільки мистецтвознавцем, але й одним з найвизначніших мистців України. Вже у 1930-ті роки про його творчість з великою прихильністю писали мистецтвознавці в Празі, Варшаві, Берліні, Римі.

Приїхавши до Америки у жовтні 1947 року, С. Гординський почав працювати в ділянці церковного мистецтва, створивши ґрандіозні іконографічні пляни для церков в Канаді, Америці та Европі.

Твори С. Гординського , виконані у неовізантійському стилі, згідно з давніми обрядовими традиціями, можна знайти у 56 українських храмах, особливо велика кількість іконостасів – в Саскатуні, у Чикаґо, Едмонтоні і Нюарку. Для церкви св. Софії в Римі, С. Гординський запроектував майже 400 кв. метрів мозаїки.

Крім такої напруженої творчої праці, С. Гординський ще й очолював „Об'єднання мистців українців в Америці", був членом редколеґії збірника українських письменників в екзилі „Слово".

Він був, на мою думку, самовідданим сином України і мистцем, який своїм багатогранним талантом збагатив культуру українського народу.

Вістки з Тернопільської области

Пам'ятна таблиця на стіні Бережанського замку. Фото: Тетяна Будар

Друзі з Угорщини

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – 29 квітня місто відвідали угорці, котрі ревно шанують історію свого народу й видатних національних героїв. Особливим місцем пошанування гостей з Угорщини став Бережанський замок, де 6 травня 1703 року князь Трансильванії Ференц II Ракоці видав маніфест, у якому закликав угорський народ до повстання проти австрійського панування.

Про це нагадує пам'ятна таблиця на стіні замку, яку традиційно прикрашають вінками пам'яті зі стрічками кольорів угорського та українського державних прапорів.

На церемонію приїхали гості з міста Ніредьгази та деяких інших населених пунктів Угорщини, представники фонду „ЕвроКліп-ЕвроЗв'язок", а також представники місцевої влади. Гостей представила голова Берегівської спілки сільского туризму Шарлота Чізмар.

Бережанщина була частиною Австро-Угорської імперії, й тому князь Ф. Ракоці, не без підтримки власника Бережанського замку, переховувався в місті, ставши прикладом надхненної боротьби за свободу рідного народу.

Учасники зустрічі наголошували, що майбутнє повинно бути без кордонів. Є велика потреба в обміні досвідом щодо евросоюзних питань, розвитку можливостей тісного співробітництва. Прикладом може стати співпраця із містами й селами Закарпатської области, де успішно розвиваються освітньо-культурні, туристичні й економічні контакти.

Новий дзвін привезли з Перемишля. Фото: Михайло Трусь

Новий дзвін у Комарівці

КОМАРІВКА, Тернопільська область. – У церкві Христа Царя відбулося освячення церковного дзвона, який назвали іменем св. Михайла. Дзвін привезли з Перемишля. Його вага – 100 кг, а коштує дзвін 1,500 евро.

Парафіяни на чолі з настоятелем храму о. Михайлом Забанджалою збирали ці фонди у своєму й сусідніх селах.

Урочистість продовжилася в місцевій школі, де під керівництвом її завідуючої Надії Солярчик відбулося родинне свято „Розвиток духовности школярів". На теми виховання дітей на засадах християнської моралі говорили о. М. Забанджала, Євгенія Кизима, вчителька Людмила Ткаченко, батьки учнів.

Школярі деклямували вірші, співали пісні, грали на музичних інструментах. Активну участь у дійствах брали Марта Солярчик, Христина, Наталя і Оля Білики, Оксана Лужецька, Оксана Барилко та інші.

Тетяна Будар

Учасники свята в селі Комарівці Тернопільської области.

МІСТА І СЕЛА УКРАЇНИ

Таємниці церковного підземелля

Надсилаю статтю голови Волинського крайового братства св. апостола Андрія Первозваного, відомого на Волині і в усій Україні журналіста, письменника, народного депутата Андрія Бондарчука. Додам від себе, що Братство св. Андрія Первозваного є наступником Луцького Хрестовоздвиженського братства, заснованого в 1617 році.

Федір Швець,
Розвіл, Каліфорнія

При в’їзді до Луцька стоїть свідок сивої давнини – братська церква, яка зачекалась ремонту, а за нею – довгий старовинний двоповерховий будинок з товстелезними стінами. Обидві будівлі споруджені коштом Братства і складають єдиний історико-архітектурний ансамбль. Колись вони були з’єднані підземними ходами.

Історія цих споруд нерозривно пов’язана з історією Хрестовоздвиженського братства, яке у важкі роки утисків і нищення православ’я, української мови, культури, в часи соціяльного і національного гніту у 1617 році об’єднало передових людей на захист православної людности. В неймовірно складних умовах у польського короля вдалося здобути дозвіл на створення Братства, яке займалося б опікою бідних і хворих.

Однак, воно розгорнуло таку бурхливу діяльність, що не на жарт стурбувало польську владу і духовенство. До короля влади пішли скарги, доноси. Архіви свідчать про криваві напади на братчиків, студеїв братської школи. Особливо непокоїло недругів те, що Братство швидкими темпами будувало церкву і братський будинок. Перша дерев’яна церква простояла недовго – на її місці звели цегляний храм, який був серед православних церков у Луцьку найбільшим. Те, що нині від нього збереглась лише вівтарна частина.

У підземеллі церкви хоронили перших братчиків. Страшна пожежа 1803 року зашкодила храму. Руїни церкви влада передала для продажу. На щастя, про це дізнався київський, подільський і волинський генерал-губернатор Михайло Анненков, який заборонив продаж. Згодом до уцілілої частини зробили прибудову. У радянські атеїстичні часи церкву перебудували під плянетарій, а підвівтарний крипт став сміттєзвалищем. А йшлося ж про усипальницю наших предків, передових людей, захисників православної віри.

Неодноразові мої звертання до влади не дали результату. Аби якусь дещицю шани віддати братчикам було відновлено і перевидано „Пом’яник“ Братства, започаткований 1618 року, що довгий час вважався втраченим. У ньому зазначено майже 1,500 імен (далеко не повний перелік). Була запроваджена щорічна Панахида по них, а біля бічної стіни Хрестовоздвиженської церкви силами Братства встановлено надгробок з іменами відомих братчиків.

Однак, великий обсяг робіт, відсутність бодай найменшого фінансування, поважний вік діючих братчиків і нелегка фізична праця (через вузький вхід у підлозі з підземелля треба підняти десятки тонн злежалого будівельного сміття, очистити від нього останки), це непроста справа.

В понеділок, 16 липня 2008 року, зранку в братську церкву прийшли подружжя Симоновичів, Андрій Довгун, Ярослав Литвинюк, Віра Рябко, Марія Зінчук. Настоятель храму, молодий енергійний священик о. Василь благословив нас свяченою водою, всі сотворили молитву і взялись за роботу.

Особисто мені працювати під землею було не в новину: в молоді роки довелось скуштувати хліба кріпильника шахти. Але тут – зовсім інше. Зверху протягнули кабель, включили електроосвітлення. Перед зором постав величезний склеп. Поміж уламків цегли, сміття, битого скла, бляхи з землі виглядали людські кістки, черепи. Останки треба було відокремити від сміття, поскладати в труни, а якісь знахідки, що являли бодай якийсь інтерес, зберегти для майбутнього музею.

Так з невеличкими перервами і тривала ця праця до листопада, коли була очищена майже половина крипту. В перші дні братчикам допомагали о. Василь, о. Мирон, староста церкви Валерій Шермолович, недавній семінарист Володимир Сафатюк, кілька прихожан. Але сили братчиків вичерпались. Тому голова Братства звернувся до керівництва Волинського ліцею з посиленим військово-фізичним вишколом (начальник – полковник Павло Боснюк). Щодня кілька ліцеїстів ставали до роботи. То були своєрідні двогодинні вахтові лекції фізичного і духовного виховання для майбутніх захисників України. Ці лекції проходили на моїх очах, бо в крипті я відпрацював „від дзвінка до дзвінка“. І хоча щоразу приходила інша команда, молоді люди цікавились об’єктом роботи, історією крипту, церкви, подіями сивої давнини. Закінчили ми очищення в кінці листопада, за два дні до трагічної дати – 305-ліття від страти нашого земляка, братчика Данила Братковського. Вочевидь, і його останки пройшли через наші руки, адже заповідав він при житті, аби після страти поховати його тут.

За 300 років у вологому середовищі не збереглось бодай найменших фраґментів одягу, взуття, волосся. Одне можу засвідчити: поховань було багато, кістяків назбиралась чотири труни. Деякі черепи свідчать про насильницьку смерть людей. Знайдено дві гвинтівочні гільзи часів минулої війни.

Яка ж доля чекає на підземелля? Його треба належно впорядкувати, прах братчиків вшанувати. Там же, в крипті, де вони заповідали залишити їх на вічний спочинок. Згодом це місце може стати каплицею для поминання чи експозицією майбутнього музею Братства.

Переяслав – давня князівська столиця

В угоді між Руссю та Візантією, датованою кінцем X ст., Переяслав фіґурує як одне з трьох найбільших міст Київської держави. З 1054 року місто стало столицею князівства, на престол якого зійшов син Ярослава Мудрого – Всеволод. У 1094-1113 роках тут князював Володимир Мономах. Та 1239 року під стіни Переяслава прийшла татарська орда, яка захопила місто, не залишивши ні живих мешканців, ні споруд.

1569 року, за Люблінською унією, Переяслав відійшов до Польщі, а 1585 року отримав Маґдебурзьке право. Так почався наступний славетний етап в історії міста, пов’язаний з історією козацтва.

25 травня 1630 року під Переяславом відбувся переможний бій українського козацького війська на чолі з Тарасом Федоровичем (Трясилом), гетьманом запорізьких нереєстрових козаків, що билися проти польської армії на чолі з гетьманом С. Конецпольським. Останній після нищівної поразки втік.

У XVIII ст. Переяслав був одним з головних козацьких міст на Лівобережній Україні, а з 1648 року набув статусу полкового центру. У січні 1654 року в місті відбулася Переяславська Рада, де була підписана угода між гетьманом Богданом Хмельницьким та посольством з Москви. Б. Хмельницький визнав протекторат московського царя над Україною, бо вважав цей політичний хід єдиною реальною можливістю позбутися польського панування. Але обіцянки було порушено, й на три з половиною століття Україна опинилась під владою спочатку Російської, а потім і радянської імперії.

До найвизначніших архітектурних пам’яток Переяслава належить розташований у центрі міста Вознесенський монастир. Формування комплексу почалося у 1695 році коштом гетьмана Івана Мазепи. 1738 року тут було засновано Переяславський колеґіюм, де згодом викладав піїтику видатний український філософ Ґригорій Сковорода.

Михайлівська церква була збудована у 1648-1654 роках коштом Переяславського козацького полку на підмурках старожитного єпископського Михайлівського собору, який був зруйнований 1239 року. 1745 року поряд з церквою з’явилася міцна надбрамна споруда, що поєднувала функції дзвіниці та трапезної. 1845 року Тарас Шевченко, який багато працював в Переяславі, зробив начерки Михайлівської церкви та дзвіниці.

Під час реставрації 1950-их років саме малюнок Т. Шевченка допоміг відновити автентичну форму дзвіниці. І недарма, мабуть, мешканці міста розповідають про якусь „особливу духовну родючість“ Переяславської землі. Адже тут жили й працювали Г. Сковорода і Т. Шевченко, народився клясик єврейської літератури Шолом-Алейхем. Микола Гоголь також не обминув Переяславських шляхів: тут він збирав матеріяли для знаменитої повісті „Вій“. А директор Історико-етнографічного заповідника „Переяслав“ Михайло Сікорський зробив просто неможливе – Переяслав став містом, у якому найбільша в Україні кількість музеїв в перерахунку на кількість жителів.

Галина Шевцова,
Київ

НОВІ ВИДАННЯ

Твори Лесі Українки на тлі світової літератури

Наталя Іщук-Пазуняк. „Леся Українка: Ідея свободи України у спектрі світової цивілізації". Розвідки і доповіді. Київ: Вид. ім. Олени Теліги, 2008. 430 стор.

Кожна частина назви цього збірника представляє тематику одної частини статтей, а всі вони – про Лесю Українку. Кожна стаття – або як порівняльна, або на тлі західньоевропейської культури.

Поодинокі статті зосереджені на різних стилях доби поетки, як ці напрями знайшли відгук у творах київських та львівських українських письменників, про реакції народницької літератури „громадського улітаризму", відтак – зупинка на поодиноких творах Лесі Українки. Спільна нитка, яка перетакана крізь всі статті збірника, – це насвітлення культурної ситуації в Україні на переломі XIX і XX ст., відродження української літератури завдяки рухам у Західній Европі та розвиток паралельних рухів в Україні.

Саме на цьому тлі Н. Пазуняк називає Лесю Українку „піонеркою українського модернізму", а її „Лісову Пісню" – „наймайстернішим твором українського модерну" (15.) Ці теми-аналізи разом представляють гарну серію матеріялів для університетських викладів. Вся інформація передана чітко і доступно, без пересичення теоретичною термінологією, такою популярною донедавна в літературній критиці.

Збірник складається в першу чергу з монографії, себто довшої праці на одну тему: „Лісова пісня" Лесі Українки в колі творів української та західньоевропейської літератур". Ця 225-сторінкова праця, написана в ранніх 1970-их роках (і досі недрукована!), займає майже половину цілого збірника. Для насвітлення культурних течій і рухів, і задля кращого розуміння напрямів і поглядів того часу, Н. Пазуняк часто використовує наукові джерела, які ще були написані відносно близько до останніх літ життя Л. Українки. Це немов пляновий погляд чи кинене світло на літературно-критичну думку початку XX ст., коли поетка творила.

Увага присвячена зокрема літературним напрямкам доби, провідним рухам (від натуралізму до символізму і модернізму) і світовим драматургам часу Лесі Українки. Тут розглянено жанр драми, зокрема провідних західньоевропейських драматургів Ґергарда Гавптмана та Ґенріка Ібсена, їхнє життя, провідні ідеї їхніх творів і їхні стилі. Проф. Пазуняк звертає увагу і на містицизм та елементи підсвідомости у творах Г. Гавптмана, як і на думки Г. Ібсена про індивідуалізм, права жінки, тему шляхетности характеру. Авторка зокрема дискутує на тему особистої свободи – свободи вибору власного шляху, як і тему свободи для України.

Найбільше уваги присвячено „Лісовій Пісні" в порівнянні з творами Ґ. Гавптмана, Г. Ібсена і Спиридона Черкасенка. Авторка зупиняється зокрема над темами відношення людини до природи, сили природи і єднання з нею (213), гармонійности у власній душі (232), як і над гіпотезою, що суперечності власної натури ведуть до трагізму осягнення найвищого, що людина вибрала. Н. Пазуняк також розглядає твори поетки: „Іфініґенія в Тавриді", „Ізольда Білорука", „Блакитна Троянда", „Руфін і Прісцілла", „Адвокат Мартіян". Також Н. Пазуняк висвітлює певні думки про спільні вислови архетипів у творчості, які є у підсвідомості нації (245); також звертає увагу на те, що і Ґ. Гавптман і Леся Українка по-своєму використовували фолкльорне джерело у творах (Гавптман – у „Затопленім Дзвоні", а Леся Українка – у „Лісовій Пісні", 248).

Друга частина збірника проф. Н. Пазуняк – це 19 україномовних і три англомовні статті про поетку. Переважно це тексти доповідей на різних конференціях або святкуваннях (наприклад, на відслоненні пам'ятника Лесі Українки в Клівленді 1971 року). Хоча багато зі статтей у другій частині це явно тексти викладів в англомовних університетах (і тому подають багато основних біографічних інформацій про родину Косачів), у збірнику також передруковано три англомовні статті проф. Н. Пазуняк: про життя і творчість поетки, тему Старого Завіту і свободи в її творах, і порівняння драми поетки і Богдана Бойчука під оглядом почувань вини і жалю.

Кияни Олена Леонтович і Володимир Погребенник допомогли укласти збірник (бо авторка тепер має проблеми зі зором) і додали свої примітки та деякі пояснення. Приємна обкладинка, з портретом Лесі Українки (зокрема на кінцевій обгортці), – праця Г. Сіденко.

Проф. Наталія Пазуняк

Всі подані у збірнику праці д-ра Н. Пазуняк написані між 1970-им і 1990-им роком. І тут доводиться поскаржитися долі, що такий збірник цінних думок та аналізи аж тепер появився друком. Авторка редаґувала або приготовляла до друку кілька наукових збірників (праць різних науковців) про Лесю Українку, як і багато інших збірників, – але типово для її скромности, або і для деяких науковців діяспори – свою творчість ставила завжди накінець. А саме праці з її підходом – розгляд творів поетки на тлі світової культури були б надзвичайно потрібним посібником для студентів в Україні – чи це ще до часу незалежности, чи в ті перші роки, коли не було глибших студій життя і творчости Лесі Українки. Та добре, що хоч тепер ці праці зібрані і доступні зацікавленим у темі.

Лариса Залеська-Онишкевич

Україна на культурній карті Европи

„Contemporary Ukraine on the Cultural Map of Europe". Edited by Larissa M. L. Zaleska Onyshkevych and Maria G. Rewakowicz. Видавництво: M.E. Sharpe і НТШ-А, 2009. 496 стор. Таблиці, мапи, покажчики.

Цього року щораз більше уваги присвячено темі Европи — її культури, її країн, її політики. Повищий збірник д-р Лариси Залеської-Онишкевич і д-ра Марії Ґ. Ревакович розглядає сучасну Україну і її культуру під кількома оглядами.

Перша частина є про історію, політику і релігію України. Автори окремих розділів: Роман Шпорлюк, Микола Рябчук, Джулія Лямі, Оксана Пахльовська, Андрій Сороковський, Катерин Ваннер, Елеґія-Наталія Скочиляс, Мирослава Антонович, Маріянна Рубчак.

Друга частина присвячена літературі. Автори розділів: Марія Зубрицька, Л. Залеська-Онишкевич, Михайло Найдан, Оля Гнатюк, Лідія Стефановська, Марко Р. Стех, Марко Павлишин, Максим Тарнавський і М. Ґ. Ревакович.

На фото: д-р Марія Ревакович, д-р Марко Стех, д-р Лариса Онишкевич під час презентації книжки в НТШ.

Третя частина розглядає мову, популярну культуру, засоби масової інформації, мистецтво і музику. Автори розділів: Сергій Вакуленко, Михаїл Мозер, Лада Біланюк, Юрій Шевчук, Марта Дичок, М. Павлишин, Мирослав Шкандрій і Вірко Балей.

Ці науковці – відомі дослідники і спеціялісти своїх галузей. Вони з різних частин і країн світу: 11 з Америки, три з Канади, один з Австралії, чотири з України, два з Польщі, два з Італії і один з Австрії. Вони представляють читачам сучасний стан конкретних галузей культури і звертають увагу, наскільки він є також типовим висловом европейської культури.

Разом цілий збірник змальовує дуже цікаву і кольоритну картину сучасної української культури в процесі відновлення і шукання свого коріння і самовислову.

23 квітня відбулася перша презентація книжки під час щорічної Міжнародної наукової конференції Асоціяції досліджень національностей в Колюмбійському університеті. Друга презентація відбулася в НТШ-А 25 квітня.

Книжку можна замовити в НТШ до 25 червня 44.98, опісля за 89.95 дол. Пересилка в Америці – 6 дол. Члени НТШ-А дістають 20 відс. знижки на видання НТШ. Електронна адреса: info@shevchenko.org. Поштова адреса: 63 Fourth Avenue, New York, NY 10003-5200.

Книжки, надіслані до бібліотеки „Свободи"

Галина Могильницька, „Літос (або Камінь із пращі правди на розбиття митрополичого блудословія)", видання восьме — яскравий зразок сучасної полемічної літератури. З посиланням на історичні, релігійні та релігієзнавчі джерела авторка обґрунтовує необхідність створення в Україні єдиної Помісної Української Православної Церкви як ґаранта повноцінного духовного й національного відродження нашого народу. Видавництво „Українська ідея", Бровари, 2008 рік.

Ярина Зоряна (Катря Гуцал), „На сторожі душі", вірші, оповідання, спомини про дитинство авторки у рідному краї — Надсянні. Видавництво „Свічадо", Львів, 1996 рік.

Ярина Зоряна (Катря Гуцал), „Розсипане намисто", літературно-релігійне видання. У книзі поміщено релігійно-патріотичні, ліричні, сатирично-гумористичні вірші, оповідання, нариси, подяки, спомини, притчі, переклади, есеї. Видавництво „Логос", Львів, 1999 рік.

Петро Мірчук. „Нарис історії ОУН. Перший том 1920-1939". За редакцією Степана Ленкавського. У томі „Нарису історії ОУН", подано нарис праці ОУН, в тому числі багато невідомих фактів, які допоможуть читачеві виробити об'єктивну оцінку ваги і ролі ОУН в українській історії міжвоєнної доби. „Українське видавництво". Мюнхен-Лондон-Ню-Йорк, 1968 рік. Перевидано у Львові 2003 року.

СПОРТ

Успішний початок ліґових змагань

„Чорноморська Січ" – „Бордентавн" – 3:0

Закінчивши календарні ігри сезону в півпрофесійній Центральний дивізії „Ґарден Стейт Ліґи", перша дружина „Чорноморської Січі", тепер вже в ролі чемпіона, успішно розпочала серію виступів за Чашу „Ґарден Стейт Ліґи". У змаганнях беруть участь кілька десятків клюбів копаного м'яча з Ню-Джерзі.

Перші змагання мали відбутися в неділю, 17 травня, але з огляду на виїзд для участі у світовому турнірі репрезентації Української спортової централі Америки і Канади (УСЦАК-схід), до якої ввійшло вісім футболістів „Ч. Січі", провід ліґи пішов назустріч провідникам дружини „Ч. Січі" і на їх прохання переніс ці змагання на тиждень раніше.

У зустрічі пройшли добру заправу гравці збірної УСЦАК перед виїздом на Український світовий турнір, який триває в Нотінґгамі, Англія. Суперники за Чашу клюбу – команда „Бордентавн" – виявилися серйозним і досить сильним конкурентом, з яким „січовикам" довелося добре попрацювати для досягнення перемоги. Гості вже від перших хвилин почали швидкі атаки на ворота господарів, завдаючи захисникам і воротареві „Ч. Січі" багато праці.

Рахунок ґолів відкрив для господарів провідник нападу Данило Левицький, на 21-ій хвилині. Через кілька хвилин гості провели швидку контратаку і були близькі до встановлення рівноваги, але завдяки відчайдушному виходові до м'яча воротаря „Ч. Січі" небезпеку було відвернено. На 30-ій хвилині чергову гарну акцію нападу „Ч. Січі" вдало закінчив молодий футболіст Петро Касіяненко, який підніс рахунок до 2:0. Перед перервою вислід першої половини і, як пізніше з'ясувалося, – змагань в цілому встановив Лаврентій Делявак – 3:0.

Після перерви суперники доклали багато зусиль для здобуття ґолів, провели ряд атак і швидких рейдів в напрямі воріт „Ч. Січі", одначе захисники Андрій Панас, Андрій Мандзій, Андрій Кудрик і Степан Колодій успішно ліквідували небезпеки. Вдало грав Александер МакДоналд.

В складі „Ч. Січі", крім вже згаданих футболістів грали: Дмитро Терещук, Роман Табачук, Марко Гординський, Тарас Оконел і Микола Куцина.

* * *

З Англії наспіла вістка від граючого тренера „Ч. Січі" Андрія Панаса, що в неділю, 17 травня, репрезентація УСЦАК-схід відбула перші змагання з дружиною „Київ" (Лондон, Англія) і перемогла вислідом 7:0. Чотири ґолі в цій зустрічі забили Данило Левицький (2), Дмитро Терещук і Андрій Панас.

Омелян Твардовський

Чаша УЕФА...

(Закінчення зі стор. 1)

ного у виконанні німецького бразильця Налдо. Замість того, щоб впевнено вибити удар, він спробував затримати м'яч і випустив його у ворота – 1:1.

Другу половину „гірники" розпочали із натиску на ворота німецької команди. На 56-ій хвилині німці змогли огризнутися, але м'яч пішов біля стійки воріт А. П'ятова. Гра заспокоїлася, команди почергово контролювали м'яч, однак ґольових моментів не створювали.

Останні 10 хвилин „Шахтар" грав практично на відбій – бразильська техніка поступалася кращій фізичній витривалості німецьких суперників.

Було призначено додатковий час. Донеччани змайстрували найважливішу атаку в історії донецького клюбу – Даріо Срна пройшов правим краєм та кинув м'яч на Родріґеза Жадсона, який пробив у ворота – 2:1. Насамкінець ґоль у ворота А. П'ятова таки був забитий, але суддя Медіна Канталехо помітив порушення Клавдіо Пісаро проти Д. Чигринського і не залічив ґоль.

Після гри відбулась церемонія нагородження обох команд. *(„Чемпіон")*

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ", квітень 2009 р.

150 дол.	Левенець Володимир	Ворен, Миш.
100	Стасів-Слих Наталія і Юрій Стасів	Вест-Блюмфілд, Миш.
85	Новак Ірина	Мілвокі, Виск.
60	Гадзевич Катря	Торонто, Он., Канада
55	Боженко Святослав	Сан-Франциско, Каліф.
	Стецик Орест	Юніонтавн, Огайо
50	Джулі Ірина і Павло	Ґросе-Пт-Шор, Миш.
	Меренюк Богдан	Монреаль, Кве., Кан.
	Поштар Людмила	Скоч-Плейнс, Н. Дж.
35	Ґавдяк Ігор	Коламбія, Мд.
	Квасовська С.	Талса, Окла.
	Суран Лідія	Гілсборо, Н. Дж.
	Вальчук Юрій	Анандейл, Н. Дж.
25	Фотій-Токе А.	Етобіко, Он., Канада
	Голик Володимир	Торонто, Он., Канада
	Бровінси Зеновія і Володимир	Ен-Арбор, Миш.
	Цетенко Вячеслав	Венис, Фла.
	Голуб Марія	Стюарт, Фла.
	Кривка Микола	Літл-Фолс, Н. Й.
	Мельник Андрій	Чикаґо, Іл.
	Полони Оксана і Лавро	Пен-Єн, Н. Й.
20	Баран Р.	Монреаль, Кве., Кан.
	Бірко Арнольд	Лівонія, Миш.
	Ґерент Володимир	Вест-Гартфорд, Кон.
	Кровицький Іван	Фармінґтон-Гілс, Миш.
	Репіховський Зеновій	Омага, Неб.
	Цісельська Тамара	Гантер, Н. Й.
	Турченюк Богдан	Елкінс-Парк, Па.
	Яциняк Іван	Пасейк, Н. Дж.
	Яшко Микола	Мек-Кіней, Тек.
	Качали Марта і Мирослав	Вест-Патерсон, Н. Дж.
	Терлецька Ольга	Філядельфія, Па.
	Винницька Надія	Ля-Сел, Кве., Канада
15	Ковалико Михайло	Ґейтерсбурґ, Мд.
	Підлисний Микола	Оро-Стейшен, Он., Кан.
	Ранюк Анна	Бостон, Мас.
	Вдович Орест	Бурлінґейм, Каліф.
	Верґановська Віра	Торонто, Он., Канада
15 дол.	Волчук Роман	Джерзі-Сиді, Н. Дж.
	Якимечко М.	Едмонтон, Ал., Канада
	Антоняк Зенон	Річленд, Ва.
	Караван Олег	Інвернес, Іл.
	Кульчицька Марія	Еботсфорд, БК, Кан.
	Матіяш Е.	Аліквіпа, Па.
	Мізь Любомир	Овк-Форест, Іл.
	Петренко Леонід	Сан-Сиді, Аріз.
10 дол.	Боднарська Марія	Чіктоваґа, Н.Й.
	Федій Олександер	Едісон, Іл.
	Гаврушенко Петро	Лейк-Гаявата, Н. Дж.
	Ґураль Володимир	Сакраменто, Каліф.
	Гусяк Текля	Ню-Йорк, Н. Й.
	Криворучко Анатолій	Отава, Он., Канада
	Луців Євген	Ленсдейл, Па.
	Марчук Б.	Гінсдейл, Іл.
	Одежинська Марія	Колорадо-Спрінґс, Кол.
	Орисюк Віліям	Ванкувер, БК, Канада
	Семчук Ольга	Амстердам, Н. Й.
	Скипакевич Ярослава	Ворен, Миш.
	Танін Ананій	Мілвокі, Виск.
	Вох Дмитро	Іст-Ганновер, Н. Дж.
	Воловодюк Ярослав	Ґлен-Овкс, Н. Й.
	Беш Іван	Янґтавн, Аріз.
	Бурбело Ґ.	Вестерлі, Р. Ай.
	Билень Ярослав	Чикаґо, Іл.
	Ґонзалез Люба	Линбрук, Н. Й.
	Глинський Борис	Вієна, Ва.
	Гриценки Татяна і Володимир	Вест-Роксбурі, Мас.
	Яцусь Йосиф	Розел, Н. Дж.
	Казанівський Петро	Атко, Н. Дж.
	Когут Рома	Філядельфія, Па.
	Коваль Бойд	Вашінґтон, ДК
	Кривонос Володимир	Кліфтон, Н. Дж.
	Крижанівський Богдан	Варвик Н. Й.
	Кулинич М.	Джексон-Гайтс, Н. Й.
	Лушняки Ольга і Микола	Чикаґо, Іл.
	Масляк Мар'ян	Лейквуд, Кол.
	Павлів Маркіян	Монреаль, Кве., Кан.
10 дол.	Приймак Стефан	Рочестер, Н. Й.
	Сохан Ігор	Вудкліф-Лейк, Н. Дж.
	Темницький Орест	Кліфтон, Н. Дж.
5	Брикович Теодозія	Літл-Фолс, Н. Дж.
	Бучко Андрій	Ню-Британ, Кон .
	Фесаки Євгенія і Борис	Бруклін, Н. Й.
	Гальма Алисон	Вініпеґ, Ман. Канада
	Гринчишин Василь	Вебстер, Н. Й.
	Коблянський Мирон	Шарлот, Пн. К.
	Котиси Ліліяна і Богдан	Кендел-Парк, Н. Дж.
	Ковальська Олександра	Саратоґа-Спрінґс, Н. Й.
	Леуш Анна	Кліфтон-Парк, Н. Й.
	Семчишин Віктор-Ілля	Гартфорд, Кон.
	Скипакевич Ярослава	Ворен, Миш.
	Слук Микола	Словн, Н.Й.
	Свириденко Й.	Гантінґтон, Кон.
	Тарнавська Олександра	Торонто, Он., Канада
	Тромса-Турчак Ірина	Трамбул, Кон.
	Бабчук Віліям	Норт-Порт, Фла.
	Бігун Богдана	Новато, Каліф.
	Царик Ростислав	Фредонія, Н. Й.
	Дитиняк Володимир	Картерет, Н. Дж.
	Генкс Алана	Вашінґтон, ДК
	Гарасовська Іванна	Чикаґо, Іл.
	Голинський Осип	Лівінґстон, Н. Дж.
	Климківи Галина і Володимир	Чикаґо, Іл.
	Мягка Наталія	Акрон, Огайо
	Салдит Оксана	Амгерст, Н. Й.
	Шулик М.	Ворен, Миш.
	Скібіцька Анна	Філядельфія, Па.
	Шпачинський Володимир	Гемстед, Н. Й.
	Тромса-Турчак Ірина	Трамбул, Кон.
	Вариха Ярослава	Йонкерс, Н. Й.
	Ярош Віліям	Лівінґстон, Н. Дж.
	Захарія В.	Іст-Медов, Н. Й.
	Разом:	**1,930 дол.**

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи" – найстаршої української газети в світі.

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Оцціславська • 973-292-9800 #3040 • adukr@optonline.net*

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Професійний продавець забезпечення УНС
EUGENE OSCISLAWSKI
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
5 Stable Lane tel./ fax: (908) 782-5451
Flemington,N.J 08822
Email:eugenemaria@comcast.net

ХРИСТИНА БРОДИН
Професійний продавець забезпечення УНС
CHRISTINE BRODYN
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
187 Henshaw Ave., Springfield, NJ 07081
Tel.: (973) 376-1347

DNIPRO CO.

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

•Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
• Грошові перекази у всі країни світу • Українські та европейські компакт диски • Українські сувеніри та хустки
•Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ	CLIFTON, NJ	PHILADELPHIA, PA
645 W. 1st Ave.	565 Clifton Ave	1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (908) 241-2190	Tel.: (973) 916-1543	Tel.: (215) 969-4986
(888) 336-4776		(215) 728-6040

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

APON MUSIC and VIDEO
P.O. Box 3082, Astoria, NY 11103
Tel.: (718) 721-5599
Українські DVD, VHS, CD's.
Серія РОКСОЛЯНА 12 DVD-VHS
Улюблені пісні 50-60 років
Apon-7826 / 17 річниця Незалежности
Apon - 2017. Каталог безкоштовно.

Реклама – ключ до успішного бізнесу!

Щоб попасти цього літа до найбільш популярних розважальних осель, користуйтесь DirectPay^sm

Як далеко можна мандрувати влітку з $10,000?
Запишіться на нашу літню лотерею, оплатіть принайменше 3 рахунки програмою DirectPay^sm на протязі червня-липня 2009 року.
За кожний оплачений таким чином рахунок отримаєте "квиток" на лотерею.

З кожною оплатою отримуєте "квиток" і збільшуєте свої можливості виграти:

Головний Приз – $10,000
Перший виграш – $1,500 в подорожевих сертифікатах
Другий виграш – Garmin® nüvi® 765T GPS Unit
Третій виграш – $100

Ще сьогодні зайдіть на нашу інтернет сторінку Selfreliance.Com і запишіться на програму оплат рахунків DirectPay^sm.

Where could $10,000 take you?

Для участі не вимагаються покупки. Лотерея закінчується 7/31/2009. Кваліфікуються лише легальні мешканці США, які проживають в одному із 50 штатів або ДК віком від 18 років і мають в наявності дійсний легально виданий номер Соціального Забезпечення (Social Security). Дана лотерея повністю підлягає офіційним правилам, з якими можна ознайомитись через інтернетну сторінку http://sweeps.pscufs.com/rules .Лотерея не дійсна в Пуерто Ріко (Puerto Rico) і поза межами США або на територіях де проведення такої є заборонено законом. Для участі в лотереї необхідно оплатити 3 рахунки через інтернет, вживаючи програму DirectPaysm (треба зайти на сторінку Кредитівки www.Selfreliance.com і через DirectConnectsm вийти на DirectPaysm) між датами 1 червня і 31 липня, 2009 року. Максимальна кількість квитків на особу - 30. Реєстрація на DirectConnectsm вимагається. Фотографія отримана від Garmin.

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

ARKA
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

LvivArt.com

• ПРАЦЯ •

Шукаю працю по догляду за старшою особою.
Тел.: 1 (518) 961-3561

Шукаю працю по догляду за старшими особами або за дітьми. Маю досвід і рекомендації.
Тел.: (914) 375-0737.
Розмовляю українською мовою.

• РІЗНЕ •

*Куплю **картини** старих українських мистців до своєї приватної колекції. Оплата за домовленістю.*
Тел.: (312) 330-0956
Михайло

Реклама – ключ до успішного бізнесу!

Пам'яті Емілії Вишницької

В суботу, 18 квітня, перед великим святом Христового Воскресіння, померла, по тяжкій недузі, найдорожча мама, любляча бабуся, добра теща і сваха, наша незабутня приятелька св. п. Емілія (з роду Фільц) Вишницька. Вона прожила 80 років, сповнених любови і праці для родини та української громади в Чикаґо.

Е. Фільц народилася 16 листопада 1928 року у Перемишлі, в українській релігійно-патріотичній родині Ксені й Теодора Фільців. Батьки її мали дві доні – Ірену і Емілію, яким дали гарне виховання і середню освіту. На жаль, батько помер передчасно. Головною виховницею була мати, яка вчилася і приятелювала з Степаном Куропасем. Вона була освічена, гарно вишивала, писала вірші, а також допомагала приятелям, зокрема Ірені Камінській в Польщі.

Під кінець Другої світової війни обидві опинилися в Німеччині, де дочка здобула середню освіту в Ашафенбурзі. Згодом вони еміґрували до Америки і оселилися в Чикаґо, де Е. Фільц одружилася в 1957 році з моїм гімназійним товаришем Павлом Вишницьким.

І. Фільц вийшла заміж за Петра Дашка, з яким виховала синів – Юрія (дентиста), Євгена (інженера хемії), Ярему (лікаря) та дочку Христину, яка, на жаль, передчасно померла.

В Чикаґо Е. і П. Вишницькі виховали синів Андрія і Марка. А. Вишницький закінчив дентистику і одружився з правничкою Орляною Вітковською, з якою має дочку Сяню, студентку коледжу, та сина Лукасика – учня середньої школи. Вони обоє належать до Пласту та до парафії свв. Володимира і Ольги в Чикаґо, провадять приватну дентистичну практику в Гавторн-Вудсі, біля Чикаґо.

М. Вишницький закінчив бізнес-коледж, одружився з Тері Бак та провадить приватне будівниче підприємство в „Українському селі" в Чикаґо. Вони мають двоє дітей – Христинку і Павлусика.

Е. Вишницька, хоч не мала своїх власних дочок, але дістала дві гарні і добрі невістки – Орляну і Тері, які нею дбайливо опікувалися до самої її смерти.

Сама Е. Вишницька працювала бухгальтером і секретарем грецької компанії, а також у свого сина. Вона була активною в Союзі Українок Америки і Пласті, де допомагала в кухні на таборах. Працювала також добровільно для Енциклопедії української діяспори (ЕУД) при упорядкуванні матеріялів до гасел цього видання.

Останнім часом вона хворіла та перейшла кілька складних лікувань. Перед смертю прийняла Святі Тайни і померла спокійно, при своїх дітях і добрій медсестрі Оксані.

Родина і приятелі справили їй достойний похорон, на який прибула ближча і дальша родина – Борис Бурачинський, брати Дашки, проф. Василь Маркусь – редактор ЕУД, та інші.

22 квітня, в похоронному заведенні Музики, відбулася Великодня Панахида під проводом о. архимандрита Івана Кротця, о. Олега Кривокульського та о. Ігоря Кошика, при багатолюдній присутності членів Пласту і СУА, приятелів.

Після Панахиди виступили з прощальними словами сват – д-р Павло Пундій, голова відділу СУА Дарія Ярошевич та внук Лукасик.

23 квітня відбулися похоронні відправи в каплиці Музики та в соборі свв. Володимира і Ольги, де о. І. Кошик виголосив зворушливу прощальну проповідь.

На цвинтарі св. о. Миколая тіло покійної спочило в мавзолеї, обіч її чоловіка П. Вишницького. Після похорону відбулася поминальна тризна в ресторані „Розвуд", на якій д-р А. Вишницький подякував присутнім за молитви та участь в похороні.

Нехай Господь полегшить біль і смуток родини, а покійну візьме до Царства Небесного.

Вічна їй пам'ять!

Д-р Павло Пундій

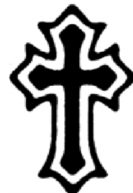

Св. п. Павло і Емілія Вишницькі

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

Ділимося сумною вісткою з приятелями, колишніми учнями та знайомими, що 14 квітня 2009 року відійшов у вічність на 98-му році життя найдорожчий МУЖ, ВУЙКО та ВІТЧИМ

СВ. П.

МАТВІЙ (ВІРЛИК) МЕЛЕШКО

нар. 14 серпня 1911 р. у селі Коріниця, Ярославського повіту

Тихо спи, без турбот – тут є Бог, тут є Бог.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відслужив о. парох Іван Кубишин у вівторок, 21 квітня 2009 р., у церкві Св. Покрови в Апопка, Фл., та на цвинтарі Greenwood Cemetery, Apopka, Florida. У день похорону, Блаженніший Патріярх Любомир Гусар відправив св. Літургію у намірення св. п. Матвія, у Києві.

У глибокому смутку залишилися

дружина	- Таїсса (Осінська – Децик)
сестрінок	- Володимир Шумський з дружиною Ядвиґою та синами
племінники	- Володимир Василькевич з дружиною Зютою та дітьми
	- Зенон Василькевич з дружиною Ніною та дітьми
	- Теодозія (Василькевич) Репник з дітьми
	- Зіновій Мельник з дружиною Оксаною та дітьми
пасерби	- Віктор Децик з дружиною Бетсі та дочкою Марійкою
	- Юліян Децик
	- Роман Децик
пасербиця	- Уляна Децик з мужем Робертом Вендітеллі

Вічна Йому пам'ять!

**Замість квітів можна складати пожертви на утримання церкви в Апопці, якої Покійний був довголітнім парафіянином та дуже її любив:
St. Mary's Ukrainian Catholic Church c/o Taissa Meleshko
10 W. Nightingale Street, Apopka, FL 32712-2712**

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає.

Ділимося сумною вісткою, що
30 березня 2009 р. відійшов у вічність

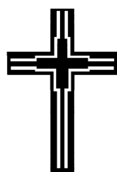
СВ. П.

архітект ЯРОСЛАВ А. КОРСУНСЬКИЙ

нар. 23 січня 1926 р. в Києві.

Залишив у глибокому смутку:
дружину – ІРМУ МАШТАЛІР
доньку – ОКСАНУ
сина – ОРЕСТА
внуків – ДАНИЛА
– ХРИСТИНУ
– СТЕФАНКУ
– ЛЕСИКА
шваґра – д-ра М. БОЗАНИЧА
і племінників.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 14 травня 2009 р.
відійшла у вічність наша найдорожча

СВ. П.

ЕВФРОЗИНА (ЗІНА) ГАЙДА

з дому МУРІЙ

нар. 1 січня 1915 р. у Тернополі.

Похорон відбувся 22 травня з церкви Христа Царя на цвинтарі св. Йосифа в м. Бостоні.

В глибокому смутку залишилися:
син – ЛЮБОМИР
та ближча і дальша родина в Америці, Україні, Канаді й Польщі.

Вічна Їй пам'ять!

Просимо пом'янути Покійну у своїх молитвах.
Замість квітів просимо складати пожертви на Український Католицький Університет у Львові через Ukrainian Catholic Education Foundation, 2247 West Chicago Ave., Chicago, IL 60622.

У П'ЯТУ БОЛІСНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ВИЗНАЧНОЇ АРТИСТКИ УКРАЇНИ ВІРИ ЛЕВИЦЬКОЇ

Портрет актриси Віри Левицької мистця-скульптора М. Черешньовського. Бронза, 1973 р.

Віра Левицька ясніє зорею у сузір'ї видатних драматичних акторів українського театру. У п'ятиріччя її відходу з-посеред нас виринають у спогадах її незабутні креації у клясичних, побутово-історичних і новітніх драмах: „Медея" (Евріпіда-Ануї) кри ком душі зустрічає смерть своїх дітей; королева Ґертруда – мати Гамлета (у Шекспіра) із прихованим болем і пригніченою гордістю зустрічає стан своєї родини і країни: „не все добре у королівстві Данському". Майстерність зображення характерної постаті Аполінери із сфери „підсовіту" (М. Куліш „Народний Малахай"), роля речника автора у Стефаниковім творі „Земля" і ґалерія інших креацій.

Віра Левицька – примадонна української сцени. Та це лише згадка. У спогадах виринає Віра Левицька як людина одухоблена, дружня, з якою довелось мені зустрічатися у різних обставинах: у таборі Ді Пі в Авґсбурзі при столі скромної їдальні у тих умовах життя, де треба було вижити, не втративши гідности слова „Я". Була це зустріч у піднесеній атмосфері відкриття пам'ятника Лесі Українки в Клівленді у століття народження поетеси. Були це зустрічі на громадських імпрезах у Філядельфії. У дружніх розмовах були рефлексії минулого із театральної і громадської бувальщини, а також сучасні події, що були близькі для нас.

Була у нас і співпраця при виготовлені монографії про Віру Левицьку. Хотілось би однак завершити це слово спогаду образом із театральної сцени: Віра Левицька в ролі речника авторного слова із „Землі" В. Стефаника. Речник у довгій білій Тодзі із цілої постаті вирізняється своєрідно клясичне обличчя. Глядач сприймає її очі, що віддзеркалюють глибину і трагізм персонажів дії. Очі... Лунає її голос. Його забути годі. Це голос неповторної Віри Левицької. Звучання його виявляє саму суть слів автора твору, наче у співдії з ним. Зоря її ясніє і тепер для тих, хто знав її.

Д-р Наталія Іщук-Пазуняк

*Живуть вони – зелеляні, явлені,
З волинських піль, з нотрдамових химер...
Сто раз вмирала на рипучій сцені,
Щоб наш народ ніколи не помер.*

*Йоганна, жінка Хусова... століття
Гертруда у Британії... – віки,
Медея... – а народне лихоліття
Не проміняла на чужі вінки:*

*Ти – Ярославна! Серце і калина...
І будуть люди бачити в віках
Актрису, що підносить Україну,
Немов дитину рідну на руках.*

Леонід Полтава

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 20 травня 2009 р.
несподівано упокоїлася в Бозі наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

СВ. П.

Анна Кушнір
з дому Ухач

нар. 15 липня 1922 р. в місті Копиченці, Тернопільська область, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 23 травня 2009 р. у Церкві Благовіщення П.Д.М. в Melrose Park, PA. Похована на цвинтарі св. Марії у Fox Chase, PA.

В глибокому смутку залишила:
Мужа – Мирослава
Доню – Роксоляну Луців з мужем Михайлом
Внуків – Андрія Луціва з дружиною Дженніфер
– Дмитра Луціва
– Уляну Дубас з мужем Лукіяном
та ближчу і дальшу родину в США та Україні

Спочивай з Богом і вічна Її пам'ять!

Замість квітів в пам'ять покійної Анни родина просить складати пожертви на УККА (Ukrainian Congress Committee of America) або ЗУАДК (United Ukrainian American Relief Committee).

Мрієте стати домовласником або бажаєте перефінансувати існуючу позику?

Тепер найкращий момент! Ціни на нерухомостях падають, а відсотки та умови на мортґеджах найвигідніші у Кредитівці

САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК

5.00%*

15 річний термін - незмінний відсоток

Звертайтесь до нас - ми готові Вам допомогти!

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

A full service financial institution serving the Ukrainian American community since 1951!

Головне бюро:
108 Second Avenue New York, NY 10003 Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

Філії:
6325 Route 209 Kerhonkson, NY 12446 Tel: 845 626-2938 Fax: 845 626-8636
226 Uniondale Avenue Uniondale, NY 11553 Tel: 516 565-2393 Fax: 516 565- 2097
32-01 31 Avenue Astoria, NY 11106 Tel: 718 626-0506 Fax: 718 626-0458
225 N. 4th Street Lindenhurst, NY 11757 Tel: 631 867-5990 Fax: 631 867-5989

Поза Нью Йорком телефонуйте безкоштовно: 1-888-SELFREL
Відвідайте нашу електронну сторінку: www.selfrelianceny.org Е-пошта: info@selfrelianceny.org

Your savings federally insured to at least $250,000 and backed by the full faith of the United States government
NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

*** Потрібно 20% завдатку; 1-4 родинний дім для вжитку домовласника; без нараховування точок (no points); нема штрафу за передчасне сплачення позички; 180 місяців до сплати; $1,000 позичка коштує $7.91.**

